

ARBEIDERE OG UNDERTRYKTE I ALLE LAND, FOREN DERE!
ALLE REAKSJONÆRE ER PAPIRTIGRE!

KLASSEKAMPEN

KR.1 MARXISTISK-LENINISTISK ARBEIDER AVIS NR.5 JUNI 1969

ARBEIDSFOLK AVVISER ALL MOMS

I løpet av de to siste ukene har arbeidsfolk over hele landet gitt uttrykk for en kraftig motstand mot den nye skatteordninga, momsen.

Initiativet til disse aksjonene ble tatt av Bygningsarbeidernes stedsstyre i Oslo, og målsettinga var å oppnå en bred mobilisering av arbeidsfolk gjennom en politisk streik. På aksjonsdagen den 21. mai fikk Oslo-arbeiderne massiv støtte:

I Oslo streiket 15000 fagorganiserte en time. 5000 deltok i protestdemonstrasjonen som gikk forbi Stortinget.

I Bergen streiket samtidig nesten 7000 fagorganiserte, i Sarpsborg ca. 3000, og på et lite sted som Moelv ved Hamar forlot hele 600 arbeidet for å delta i en kraftig klassedemonstrasjon med paroler som "Til kamp mot momsen" og "Bekjemp utsugninga av arbeidsfolk".

Over hele landet har klubber og fagforeninger støttet opp om den linja som bygningsarbeiderne i Oslo trakk opp.

Arbeiderbladet forsøkte dagen etter demonstrasjonen å framstille aksjonen som en støtte til DNAs alternative "skattepakke". Men streikene og demonstrasjonene var ikke bare rettet mot regjeringen Bortens skatteforslag. Aksjonen tok også prinsipiell avstand fra innføring av mer-

BILDET VISER GLIMT FRA DEMONSTRASJONSTOGET PÅ MOELV VED HAMAR, DER 600 ARBEIDERE STREIKET EN TIME 21/5. AKSJONEN FIKK ENORM TILSLUTNING OVER HELE LANDET, OG CA. 35000 TOK DEL I AKSJONEN DEN 21. SEINERE HAR FLERE KOMMET TIL, SLIK AT TILSAMMEN OMLAG 50000 FAGORGANISERTE HAR GÅTT TIL STREIK I PROTEST MOT MOMSEN.

verdiavgift fordi dette vil ramme de vanlige lønnstakerne hardest.

Brattelis skatteforslag er bare et forsøk på å smugle inn momsen sammen med en mengde valgflesk. De langsiktige virkningene av momsen blir skjult, det gis overbud i barnetrygd og andre former for kompensasjon. Men ingen er mer innstilt på å legge forholdene til rette for monopolkapitalen enn nettopp Arbeiderpartiet. Det vil ha Norge inn i Fellesmarkedet, og da må vi legge om til merverdiavgift bl.a. fordi den utenlandske monopolkapitalen skal slippe å betale skatt på investeringer her i landet. Når storkapitalen på denne måten skal få enorme skattelettelser er det klart at arbeidsfolk får svi tilsvarende. Arbeiderpartiets skatteforslag er derfor bare et bevisst forsøk på å føre arbeidsfolk bak lyset.

Regjeringas forslag vil nok bli vedtatt i Stortinget. Men kampen mot momsen vil ikke la seg stoppe av det. Svaret på hardere skatter er nødvendigvis økt motstand. Aksjonen 21. mai var derfor bare innledningen til den organisering og mobilisering av arbeiderklassens kampkraft som fler og fler innser er nødvendig for å stanse monopolkapitalens overgrep og økte utbytting.

Norsk opprørspoliti trenes i å slå ned masseaksjoner

130 mann fra Politireserven utdannet til krisetjeneste

Norge har også sitt "opprørspoliti" - reservetropper som er spesialtrenet til å bli satt inn i bestemte krisesituasjoner mot forskjellige former for masseaksjoner, f.eks. militante demonstrasjoner, okkupasjoner av fabrikker og institusjoner; alle former for opprør som kan tenkes å true den herskende klassens makt.

KLASSEKAMPEN tok i sitt forrige nummer opp de norske "beredskapslovene", som "legaliserer" innføring av et reit militærdiktatur dersom "rikets sikkerhet er i fare". Med dette menes ikke bare en situasjon med direkte væpna angrep på Norge, men også når Norge er "i krig" p.g.a. "solidarisk ansvar" når andre NATO-land er det, eller når "sikkerheten er i fare" av "andre grunner", f.eks. indre uro i en spent situasjon, "selv om det ikke kan påvises at det foreligger øyeblikkelig krigsfare". (Ot.prp. nr. 78 1950.)

I dette nummer tar vi utgangspunkt i "Politireservens" siste treningsleir i Gjerpen ved Skien, der 130 mann ble opplært i massetjeneste med bruk av langkøller og maskinpistoler, og viser hvordan klassestatens væpnete organisering mot arbeiderklassens kamp har vokst fra 20-åra og opp til idag.

SE SIDE 10.

klipp og kommentar klipp og kommentar

Opportunismen avvist av Solidaritetskomiteens landsmøte

Solidaritetskomiteen for Vietnams landsmøte 31/5 – 1/6 samla delegater over hele landet helt fra Tromsø i nord til Kristiansand i sør. Landsmøtet betød et nytt stort skritt framover for solidaritetskomiteen og en mektig stimulans for alle som støtter opp om det vietnamesiske folkets rettferdige kamp.

Første dag omfattet bl.a. to viktige debatter. I den første, om godkjenning av landsstyrets politiske beretning, ble det slått fast at styret hadde trukket opp en riktig politisk linje. Landsmøtet avviste på det kraftigste "Kommunistisk" Ungdom's nye taktikk og opportunistiske framstøt i Vietnam-arbeidet, med forslaget om å stryke parolene: Bekjemp USA-imperialismen og NATO ut av Norge! Enkelte talere karakteriserte dette forslaget ganske riktig som reaksjonært ved at det forsøkte å skru tida tilbake til 1967 og ved sin forakt for det norske folk.

Den andre viktige debatten første dag endte

REDAKSJONEN:

Kamerat Anders M. Andersen har måttet trekke seg som redaktør på grunn av at han har flyttet til Vestlandet for å konsentrere seg om en eksamen. Finn Aasheim fortsetter som redaktør alene.

med full enighet om nødvendigheten av å angripe og avsløre Sovjetledernes samarbeidspolitikk med USA-imperialistene og disses forsøk på oppdeling av verden mellom seg.

Andre dag var det en viktig diskusjon om folkefrontsarbeid. Her blei alle løgner fra såvel KU som sosialdemokratisk hold om at sol.kom. er sekterisk og mangler støtte i folket, grundig tilbakevist. Representantene fra gruppene i landet kunne fortelle om den store framgangen i arbeidet i det året som har gått, og debatten trakk opp en korrekt linje for solidaritetskomiteens arbeid framover. Debatten om arbeidet framover munnet ut i en brei enighet om å legge stor vekt på studiene av imperialismen generelt og særskilt om USA-imperialismen i Vietnam og Norge.

Tilstede på landsmøtet var også gjester fra De Förenade FNL-gruppene i Sverige og De Danske Vietnamkomiteer, samt fra Oslo/Akershus-utvalget av Kampen Norge ut av NATO.

Som ny formann etter Arild Johansen blei enstemmig valgt Svein Johnsen.

Solidaritetskomiteens nye postadresse er nå:
Boks 558, Sentrum Postkontor, OSLO 1.

Mislykket valgsamrør

Det planlagte valgsamrøret mellom SF, "venstrefløyen" i DNA under Furubotn-tilhengeren Kalheims ledelse, og høyrefløyen i NKP sprakk definitivt da SF-landsmøtet fant ut at dette i allefall ikke ville tjene SFs kortsiktige interesser. Situasjonen viste ganske tydelig hvordan opportunistene av forskjellige former og farge ser på revolusjonær arbeiderpolitikk i forbindelse med Stortingsvalget.

En drøss av "grupperinger" rottet seg i bebyggelsen sammen – alle i den hensikt å drive hestehandel med velgerne – under "hemmelige" forhandlinger, over hodene på medlemmene. Mange slags sjakaler hang seg på samme lasset. Alt fra Karl Trasti (som i følge et intervju med VG ikke kunne tenke seg å true DNA-mandater,) til Bygstad-gruppa, Furubotn-folk og Løfsnes. Ei brei samling detroniserte "politikere" hvis eneste aktivitet består i å stille istand avtaler i den hensikt å manipulere arbeidsfolk ved Stortingsvalget.

Bygstad – Kopreitan-folka falt først av lastet. Da det blei oppdaga at de ville danne seg VS-parti istedet for å tjene arbeiderklassen, var det ikke lenger noen revolusjonære som ville ha noe med dem å gjøre. Det ville heller ikke opportunistene. For å ta "hevern" på de man tidligere hadde rottet

seg sammen med, sendte Kopreitan ut et brev som avslørte opportunistenes valgforhandlinger. Det blei brann i rosenes leir. Hektiske kontakter for å holde kontakten i gang inntil Furre – Solheim i spissen for SF-landsmøtet ga nådestøtet for det heile.

På spørsmål om dette er arbeiderpolitikk vil alle ærlige revolusjonære arbeidere svare nei! Opportunistene i SF som høyrefløyen i NKP avslørte sin grunnleggende karakter. De ser ikke Stortingsvalget og dat parlamentariske arbeidet som et ledd i den revolusjonære klassekampen, som har til mål å avsløre Stortinget som et redskap for borgerskapets diktatur og så avskaffe det. Derimot er deres fremste mål å bruke Stortinget til å innrynde seg hos borgerskapet og skaffe seg sjøl billig berømmelse. De vil ikke tjene folket. De vil tjene penger. For dem er ikke spørsmålet å gå ut til arbeidsfolk f.eks. i valgkampen med revolusjonær arbeiderpolitikk, bygd på marxismen-leninismen, Mao Tsetungs tenkning. Snarere er det å finne på bedre reklameslagord enn borgerskapet.

Først et ekte kommunistisk arbeiderparti kan gi Stortingsvalget og Stortinget noen betydning for arbeiderklassen og de breie massene. Og da som en talerstol for revolusjonær klassekampolitikk.

Hode uten kropp

Årets pinsehelig blei også brukt av enkelte utgatte SF'ere til politiske drøftinger. I formen skjedde dette som en "privat" landskonferanse, der resultatet var opprettelsen av en organisasjon med navn "Marxistiske arbeidsgrupper". Men dette initiativet blir på ingen måte støttet av de arbeids- og studiegruppene som blei startet like etter splittelsen på partiets landsmøte.

Et eksempel er Skedsmo/Lørenskog sosialistiske arbeidsgruppe, som skarpt kritiserer både landskonferansen som sådan og opprettelsen av en "landsomfattende organisasjon" spesielt. "I stede for å føre en diskusjon på grunnplanen", heter det i uttalelsen, "er det nå etter initiativ fra ledene SF'ere som tildels har stilt seg selv utenfor arbeidet på grunnplanen, blitt skapt et organisatorisk skille som vil hindre denne diskusjonen".

Hva er bakgrunnen for denne uenigheten?

Kort tid etter SF's blei det som nevnt opprettet en rekke arbeidsgrupper rundt om i landet. Noe av den viktigste aktiviteten i disse var studiet av den revolusjonære klassekampteorien, marxismen-leninismen Mao Tsetungs tenkning. I samtlige grupper var det en klar forståelse av opprettelsen av et revolusjonært parti forutsatte grundige studier i den revolusjonære klassekampteorien, marxismen-leninismen Mao

Tsetungs tenkning. Andre kamerater brøt ikke engang med partiet og fortsatte fraksjonskampen der også etter landsmøtet. Andre gikk ut, men ville ikke delta i det omfattende arbeidet som etterhvert oppsto på grunnplanen rundt omkring i landet.

I stedet konsentrerte de aktiviteten om å få istand en landsomfattende organisasjon snarest mulig for omtrent enhver pris. Planene var nokså lenge at denne organisasjonen skulle bestå ikke bare av folk som hadde gått ut av SF, men også av venstrefløya i partiet (!).

Dette lot seg imidlertid ikke gjøre, og til slutt blei det hele koka ned til den private innbydelsen til pinsekonferansen.

Arbeidsgruppene gikk nesten samlet mot dette initiativet. De påpekte klart at en organisatorisk samling allerede nå ville innebære at en laget et hode før det var utviklet en kropp, en startet med å velge "landsledelse" istedet for å satse alle krefter i grunnorganisasjonene.

Under navnet "Marxistiske Arbeidsgrupper" blei det dannet en "landsomfattende organisasjon". Men denne organisasjonen er ikke særlig omfattende. Den begrenses tvert imot til i hovedsak de ca. 30 personene som traff hverandre i pinsa. "Organisasjonen" og dens "landsledelse" er derfor akkurat like privat

Sauda Fabrikkarbeiderforening: Frigi Bakken Jensen

I en reulosjon fra et medlemsmøte i Sauda Fabrikkarbeiderforening blir det på det skarpeste protestert mot myndighetenes behandling av de politiske militærnektene.

Gjennom fengslingen av Olav Bakken Jensen, som etter førstegangstjenesten har nektet repisjonsfølger pga Norges medlemskap i NATO, har Norge fått sin første politiske fange på lange tider.

Både Olav Bakken Jensen og andre som nektet militærtjeneste på politisk grunnlag har Sauda Fabrikkarbeiderforenings fulle sympati og støtte, heter det bl.a. i resolusjonen.

Antallet rettssaker mot politiske militærnektene har i den siste tida vært økende og domstolene avslår nekternes argumen-

ter som pinsekonferansen ga seg ut for å være – og var.

Klassekampen er imidlertid ingen privat-sak. Den revolusjonære arbeiderbevegelsen organiseres ikke på privat basis.

De uavhengige og gruppefrie "Marxistiske Arbeidsgrupper" står derfor allerede fra starten av isolert fra den revolusjonære bevegelsen, og kan ikke betraktes som annet enn et slag i lause lufta.

tasjon i takt med Justisdepartementenes anklager. Domspremissene kunne like gjerne blitt stensilert opp og utdelt før retts-saken starter, resultatet blir likevel det samme.

I bærurn har postfullmektig Jan Henry Flakk fått avslått sitt nektingsgrunnlag fordi det var "tidsbestemt og situasjonsbetenget". Vidar Johansen og Ove Bengt Berg har mottatt samme beskjed fra Oslo Byrett.

I den siste saka blei klubbformann Kjell Hovden ført som vitne, og han ga en utførlig dokumentasjon om militærvesenets og politivesenets funksjon som redskaper for statens undertrykkelsespolitikk mot arbeiderklassen.

Høyesterettsjustitiarius Terje Wold og riksadvokat Dorefeldt var også stævnet som vitner, men blei nektet innkalt av Byrettsdommer Lelia Loe uten nærmere grunnngiving. Begge jobber i samme bygning som rettssaka skulle holdes.

I en sak i Brønnøysund har Brynjar Langås blitt dømt til tre måneders ubetinget fengsel, samt å betale samomkostninger fordi han nektet å møte til NATO-tjeneste etter at nektingsgrunnlaget var avslått i en vanlig sivil prosess. Han vil sannsynligvis bli fengslet med det første.

LO-KONGRESS I KLASSESAMARBEIDETS ÅND

LO har avholdt sin 22. kongress og feiret 70-års jubileum. Hovedingredienser: lange, svadafylte taler; tragikomiske intermes-soer, et reaksjonært handlingsprogram innpakket i mange fraser.

Et aldri så lite tilløp til "utskeielse" fant sted da det på kongressens 4. dag etter et uventet benkeforslag ble vedtatt en uttalelse som fastslår at "arbeiderne har rettsmessig anledning til å nedlegge arbeidet i protest mot Regjeringens forslag til skattereform." Forslaget gikk opprinnelig ut på en støtteerklæring fra kongressen til arbeidernes streikeaksjoner og demonstrasjoner mot momsens samme dag, 21. mai. LO's byråkrati trådte straks i funksjon, formann Mentsen erklærte at han ikke hadde noe imot en slik uttalelse, men han ville først la LO-juristene få vurdere spørsmålet på ny på grunnlag av det innlegg direktør Selvig i N.A.F. hadde sendt avisene. Etter at vedtaket var gjort, var det daværende nestformann i LO, Tor Aspenren, sin tur til å beklage at byråkratiets kvern ikke hadde fått male lenge og omstendelig nok. Ifølge Aftenpostens referat måtte han ha følt seg meget overrasket: "LO's nestformann spratt opp umiddelbart etterpå og sa at han ikke ville stemme mot forslaget, og hadde heller ikke gjort det, men han syntes framgangsmåten som var valgt, var gal. En sak av denne karakter burde først ha vært behandlet i LO's sekretariat før den kom opp til behandling på kongressen, mente Aspenren." Dette som en tydelig pekepinn for dem som skulle tro at kongressen er LO's høyeste organ.

Ellers var alt drøvbygget og ferdigregistrert på forhånd. Kongressen gikk sin "verdige" og "høytidelige" gang. Vi til-later oss å sakse fra sosialdemokratens eget hovedorgan:

"På gjestebenken satt fire borgerlige statsråder med statsminister Per Borten i spissen. Alle sammen festet LO-kongressmerket på jakkeslaget. Kommunalminister Helge Seip smilte et par ganger under LO-formannens åpningstale. Men både han, statsministeren og lønns- og prismsister Dagfinn Vårvik var med på "Samholdssangen", mens forsvarsminister Otto Grieg Tidemann åpenbart ikke kjente melodien og sto taus."

Statsminister Per Borten holdt tale. Han var "tilfreds med LO." Ikke alle land og regjeringer har "den fordelten som følger av å ha en ansvarsbevisst samlendende fagbevegelse." Og hva som er viktigst: "— med nødvendig autoritet til å medvirke til stabile forhold i arbeidslivet i avtaleperioden. Verdien av dette kan neppe overvurderes," understreket Borten.

Statsministeren har da også utvilsomt grunn til å sende blomster og vennlige ord fra statsapparatets side. For hva er bedre enn å kunne stole på at fagbevegelsens egne tillitsmenn aktivt bidrar til å kneble enhver lønns- og arbeidskamp, et LO-byråkrati som på basis av Hovedavtalen kan bidra til å sende en streikende fortløp eller bedriftsklubb til Arbeidsretten og få den dømt? Hva støtter bedre opp om en statlig tvangs-politikk enn en LO-ledelse som aksepterer

statsdiktat i lønnskonflikter, som sjøl er med på å oppheve de fagorganisertes viktigste våpen – streikeretten?

NAF's direktør Selvig holdt også tale. Om denne kunne LO-formann Mentsen si at den var så god at han kunne ha holdt den selv.

Det nye handlingsprogrammet ble vedtatt og skal nå videre ut til medlemmene igjen. Innimellom fraser og store ord om "djerve og dristige mål", "nye utfordringer", "engasjement og effektivitet" osv., finner en – godt innpakket – forslag som i sine konsekvenser vil bli av skjebnesvanger betydning. Det vesentligste av dette går på fagbevegelsens organisasjonsform. Under fraser som "30-årenes apparat duger ikke" legges det opp til en ytterligere byråkratisering av fagbevegelsen. LO-sekretær Einar Strand uttrykte det så "demokratisk" på denne måten: "— vi ber om å få en reaksjon på hvorvidt fagbevegelsens effektivitet er avhengig av om endringer i organisasjonen til å gjøre bruk av representative forsamlinger er det mest riktige." Det som det her bevisst legges opp til er store organisasjonsenheter, kompetente forsamlinger, der medlemmene tilmed får enda mindre å si enn de har i dag.

Ny LO-formann ble Tor Aspenren. Denne glattlikkede streberen blir både titt og ofte gjort til gjenstand for storborgerskapets gunst. I anledning Aspenrens 50-årsdag skrev Morgenbladet: "Tor Aspenren har posisjon. Det hevder industriledere – i omtale forsnakker de seg og sier "Tor" i stedet for Aspenren. Det gir status. Når man spekulerer over

hvilken vei sosialdemokratiet i Norge går, spør man gjerne: "Hvor står Aspenren?" Tor Aspenren er klart og fast forankret i et gouterbart syn på NATO og fellesmarkedet...

Er det ennå noen kamerater som tviler på hvor den nye LO-ledelsen står? At denne forræderiske ledelsen må bekjempes? At det er nødvendig å reise en slagkraftig fagopposisjon?

TVEITA POSTKONTOR, Oslo 6.
Postgirokontonr. 20 66 99
ABONNEMENTSPRISER: kr. 15,- pr. år
Gruppeabonnement: kr. 60,- pr. år for 5 eks. og kr. 110,- pr. år for 10 eks.
HALVÅRSABONNEMENT: kr. 8,-.

KLASSEKAMPEN gis ut av ei gruppe marxist-leninister, og kommer foreløpig ut en gang i måneden.
Redaktør og ansvarlig utgiver:
Finn Aasheim

Kampen for enhet i arbeiderklassen

3

VIL MARXIST-LENINISTENE SPLITTE ARBEIDERNE?

"Det er nødvendig å trekke en skarp skillelinje mellom oss sjøl og fienden."

Mao Tsetung.
Marxist-leninistene går fram. Det er kjent at vi kjemper mot opportunistene i DNA, SF og høyreledelsen i NKP. Deres borgerlige linje svekker arbeiderklassen, og leder dens kamp på avveier.

Derfor nekter vi å stå sammen med reformister og revisjonister, men avgrenser oss fra dem. Vi vil ikke underordne arbeiderklassen opportunist-partiene, men skape et virkelig, kommunistisk arbeiderparti. Bare et slikt parti kan lede arbeiderklassen til seier.

"Men" – vil noen ærlige mennesker si – "bare en samla og sterk arbeiderklasse kan seire. Likevel vil de marxist-leninistiske arbeiderne ha kamp i arbeiderbevegelsen, – tilmed et nytt arbeiderparti! La gå at marxist-leninistene er bra folk, men finnes ikke også gode krefter blant folk som ikke er enige med dem i ett og alt? Er det ikke bedre at alle samles, i stedet for at arbeiderklassen splittes?"

Marxistisk-leninistiske arbeidere og intellektuelle vil svare at bare et virkelig arbeiderparti kan samle klassen. Samling av hele folket for å gjøre sosialistisk revolusjon er marxist-leninistenes mål.

Enhetsfront på kort sikt er også bra – også med folk som ikke er enige med oss i alle saker. Kan vi kjempe sammen for noen viktige saker, til fordel for arbeiderklassen, så er det godt nok. Vi har også vist dette i handling: Vi har stått sammen med så mange som mulig i kampen for en fagopposisjon, Rød Front 1. mai, anti-imperialistiske demonstrasjoner, studentenes kamp osv.

Vi veit at arbeiderklassen bare trygger sine kår varig ved den sosialistiske revolusjonen. Men enhetsaksjoner i dag organiserer arbeiderklassen, gir den kamperfaring og sjølløst, og skiller venn fra fiende. Klassen høyner sitt politiske nivå. Og dette forbereder den igjen på sluttkampen mot monopolkapitalismen.

Gjerne samling av arbeiderne – men aldri samling av den revolusjonære arbeiderbevegelsen og den borgerlige – sosialdemokratiske. Underlegges arbeiderklassen borgerskapets politikk, kan den umulig kjempe for sine krav. Og da blir også virkelig enhetsfront umulig. Dette skal vi vise i det som kommer.

HVORDAN OPPSTÅR ENHETSFRONTEN?

Arbeidere med forskjellig syn – som til og med sympatiserer med forskjellige partier – kan skape en ENHETSFRONT for å beskytte sine livsinteresser. Dette skjer ikke på grunn av fromme ønsker om "allmen enhet", krav om "forbud mot politisk kamp" og krav om at "arbeiderklassens partier skal slutte seg sammen". La oss se hvordan den VIRKELIG oppstår:

1) Den skapes like lite på grunnlag av allmene ønsker fra revisjonistene som fred på jorden gror fram av fromme bønner fra prestemenn. Den skapes på grunnlag av arbeiderklassens egne behov. Der arbeiderklassens livsinteresser trues – av NATO, skatt eller MTM – slik at dette kan gjøres synlig for alle – der finnes også grunnlaget for å samle det store flertallet til kamp. Det blir lett å se at i denne saka har alle felles interesser – annet kan skyves i bakgrunnen.

2) Enhver som har tjent sitt brød ved arbeid, veit at ingenting går av seg sjøl – "du får ikke noe gratis". Enhetsfronten oppstår ikke av seg sjøl, sjøl om grunnlaget er der. Noen må gjøre "grunnlaget synlig" – reise saka blant arbeiderne i samsvar med masselinja: "Sammenfatte massenes meninger, gå ut til massene igjen med dem, holde fast ved dem og gjennomføre dem..." (Mao).

Har kapitalen gjort et overgrep? Noen arbeidere må ta opp saka og sørge for at kamp blir ført. Fronten krever altså at noen går i spissen, at noen er massenes avantgarde (fortropp). Uten omfattende agitasjon (opplysning) fra avantgarden i samband med ei sak, kan fronten ikke oppstå.

3) I fronten vil det alltid finnes motsetninger – alt mens den oppstår vil det være motsetninger over hvordan den skal bli. Motsetning mellom gode og dårlige ideer – mellom arbeidernes kamplinj og kapitalisjonslinja, som pamp og byråkrater vil prøve å lure inn bakveien.

Hvordan løses motsetningene? Ved at vi "går ut fra ønsket om enhet, løser motsetningene gjennom kritikk eller kamp og når fram til en ny enhet på et nytt grunnlag." (Mao) Under Kinas folkekrig mot det imperialistiske Japan blei enhetslinja anvendt slik:

"Når det gjelder våre ymse forbundsfeller i enhetsfronten, så må vi både sveise

Et veldisiplinert parti væpnet med marxismen-leninismens teori, som nytter selvkritikkens metode og er bundet sammen med folkets masser; en hær som ledes av dette partiet; en enhetsfront av alle revolusjonære klasser og alle revolusjonære grupper under ledelse av dette partiet – det er de tre viktigste våpnene vi har brukt til å slå fienden med.

– Mao Tsetung –

oss sammen med dem og kritisere dem på en og samme tid, og vi må her differensiere i forholdet til de forskjellige forbundsfellene både når det gjelder sammenslutninga og når det gjelder kritikken. Vi setter pris på anstrengelsene de gjør i krigen mot de japanske innfallsmenn, vi roser dem når de kan vise til framgang, men vi kritiserer dem når de ikke viser noen aktivitet i krigen, vi må avgjort føre kamp mot dem av dem som opptre mot det kommunistiske parti, mot folket, vi må kjempe mot dem som for hver dag glir lenger og lenger inn på reaksjonens vei".

– Mao Tsetung –

Kritikk av og kamp mot feilaktige ideer er viktig alt før fronten bygges opp for at arbeiderne skal bli kvitt dem. Slik kritikk og kamp trengs også etter at fronten er reist – den forbereder fronten og skaper enhet "på nytt grunnlag". – Men kampen for enheten kan ikke føres av fronten sjøl – for fronten er jo bl.a. summen av de deltagende gruppene. Vil noen kjempe mot enheten? Da må også noen kjempe for. Kampen krever et eget arbeiderklassens avantgardeparti, som kan skape enheten.

4) Altså: Enhetsfronten – skapt på grunnlag av masselinja, forent og utvikla gjennom kamp og kritikk – krever nettopp et proletariats parti. Det fører fram ei riktig linje på en fast måte, uavhengig av reformist- og revisjonistpartier, i samsvar med Lenin: "slå sammen – marsjere hver for oss!" Sammenslåing av partier på mekanisk og prinsipiøst vis kan slett ikke skape noen "folkefront" – bare svekke den!

Sammenfatning: Fronten oppstår framfor alt nedenfra – arbeidsfolk skaper enhet på grunnplanen om en sak, og fører kamp ut fra denne enheten. – Men hva med "de store", partilederne osv. Kan ikke de skape enhet – f.eks. ved at SUF, NKP-ledelsen, SF, DNA osv. kommer sammen og forhandler seg til et kompromiss?

Nei, nettopp dette kan aldri skape enhetsfront! Private karriereplaner, parti-prestisje, redselen for "ekstremistene" osv. – alt dette lammer opportunistgruppens ledelse, sjøl i de tilfeller da de ikke bevisst ønsker å sabotere massenes kamp.

Vil ledelsen i opportunistgruppene ærlig legge seg i selen til beste for arbeiderklassen, så er det sjølsagt bra. Men konservative partiledere, korrupte pamp osv. sleper nødvendigvis etter folket. De kommer løpende bare når massene sjøl beveger seg. Og da skal de sjølsagt få "ros når de gjør framsteg, kritikk når de er passive." Men vente på at de skal skape enhet for arbeiderklassen, må vi aldrig gjøre.

ENHETSFRONTEN MOT MOMSEN OG MARXIST-LENINISTENE

Kampen mot MOMSEN er en ypperlig illustrasjon på enhetsfrontens styrke, når den gjennomføres på en riktig måte.

Med MOMSEN vil monopolkapitalen velte byrdene ved krisa over på arbeidsfolk, og forberede norsk inntreden i EEC. Det er lett å se at den truer alle: industriarbeider, student eller lavere funksjonær, uansett hvilket parti man stemmer på osv. Altså er muligheten for enhetsfront til stede.

Marxist-leninistene starta agitasjon mot MOMSEN. SUF og sosialistiske studie- og arbeidsgrupper spredde en løpeseddel som nådde flertallet av industriarbeiderne i storstedene og mange på mindre steder. Det viste seg at spesielt mange streika der løpeseddelen var spredd.

Marxist-leninistene avviste pratet fra Gustavsen (SF) om at MOMS i og for seg "ikke var hovedsaka", bare arbeidsfolk ikke fikk svi for det. Slik kunne bare få arbeiderne til å anerkjenne MOMS uten sverdslag. Nå er også mange SF'ere prinsipielt mot all MOMS. Vi gikk også i mot at kampen skulle vendes bare mot "Borten-MOMSEN" – DNA-MOMS skulle altså godtas, og kampen reduseres til et ledd i DNA's valgkamp. Marxist-leninistenes avsløring av slike feilaktige ideer gjorde det igjen lettere for fronten å holde ei fast linje.

Det var ikke "de store gutta" – DNA, SF, Reidar T. Larsen (RTL) osv. – som nå kom sammen og "ledet" fronten. En sann sammenkomst kunne vel neppe ordnes på

denne sida av himmeriks porter – og om så galt hadde skjedd, ville de ha styrt bevegelse i grøfta. Arbeidere og studenter på grunnplanet skapte enheten.

De var kanskje uenige om mye, men sto godt sammen i kampen mot MOMSEN. DE, og ikke pampenes prat, utløste en stor streikeaksjon, demonstrasjoner osv. som kraftigere enn på lenge viste arbeiderklassens styrke. Så snart arbeiderne hadde rørt på seg, knaket Borten-regjeringa i sammenføyningene!

Resultatet var også skapt av marxist-leninistene, som hadde agitert mot MOMSEN, for en riktig linje i fronten og dessuten gjort mye praktisk arbeid for aksjonen. Frontens største svakhet? At marxist-leninistene ikke var sterkere og mer velorganisert, hadde et langt større nett som kunne fått saka opp på flere bedrifter og steder utover landet.

HVILKEN FORM TAR ENHETSFRONTEN?

Enhetsfrontens oppgave i dag er å forene folket til forsvar mot framstøt fra klassefienden: monopolkapitalen og imperialismen.

Kapitalen bekjempes først der dens undertrykkelse er mest åpenbar og avslørende. Flertallet av lønnsarbeidere kan samles til motstand mot lønnsnedslag, tidsstudier – rasjonalisering, oppsigelser osv. – for ei klassekamplinj. Men nettopp for å føre klassekamp, må arbeiderne kjempe mot pampene og klasse-samarbeiderne i toppen på fagbevegelsen – for de hindrer kampen i dag med alle midler. Fronten må ta form av en fagopposisjon: mot kapitaleierne, klassesamarbeiderne (sosialdemokratene) og pampene, for klassekamp. – En slik fagopposisjon oppstår ikke av seg sjøl. Uten agitasjon skjer det ingenting. Videre må arbeiderne alt nå vise i handling at de kan forene seg der klassekampen blusser opp, og ha framgang ved å føre kampen utenom og uten pampene. Derfor er MOMS-aksjonen særs viktig.

Fronten mot MOMSEN utgjør nå fronten mot kapitalens hovedframstøt. Men de forskjellige grupper arbeidende må også samle seg mot de særtiltak som spesielt rammer dem: f.eks. studentene mot kapitalens "strukturrasjonalisering av universitetet", (Ottosenkomiteens forslag), elevene mot hardere kadaverdisiplin gjennom reglementer o.a., småbrukere mot toprissystemet. Grupper som kjemper ser også lettere sammenhengen i kampen – forstår at arbeiderne, småbrukere, fiskere, intellektuelle osv. må samles i en breitest mulig front mot klassefienden. Parolen "arbeidere – studenter har felles interesser" uttrykker nettopp at studenter og arbeidere i kamp lett innsir dette.

Imperialismen bekjempes også først på enkeltområder, i sine svakeste ledd. Dette betyr: støtte til vietnams frigjøringskrig, kamp mot NATO i Norge, kamp mot USA-imperialismen og dens beste støttespiller, sovjetisk sosialimperialisme. Ønsker om en allmen "anti-imperialistisk front" eller alle slags Peru- eller Mosambiquekomiteer sprer kreftene og utløser ingen kamp. Kampen må konsentreres om USA's folkemord i Vietnam, Sovjet's overfall på Tsjekkoslovakia osv. nettopp fordi imperialismen er svakest på disse punktene, og også mest synlig for det norske folket.

Tøv om frontene: RTL klager stadig over at medlemsorganisasjoner leder kampen mot imperialismen. Medlemsorganisasjon betyr nettopp enhet på grunnplanet av dem som aktivt bekjemper imperialismen. "Massene er de virkelige heltene – sjøl er vi ofte barnslige og dumme" (Mao). Vi trur ærlig talt frontens ledelse er tryggest mot opportunistisk utglidning når den ligger hos massene. Vi stoler mindre på "en tverrpolitisk komite" – av f.eks. RTL, Furubotn, Berge Furre og Reulf Steen m. fl. – som faktisk ofte er både "barnslige og dumme etter vår erfaring.

Mer tø: Å ta opp Vietnam, NATO, USA-imperialismen og Tsjekkoslovakia sammen, er "sektarisk". Framgangen viser at massene verken ser det som "sektarisk" eller unaturlig. Vanlige folk synes det er fornuftig og ser godt sammenhengen Vietnam – NATO – Tsjekkoslovakia. Sjøl om agenter for USA- og Sovjetimperialismen prø-

ver å så forvirring!

Folk som RTL saboterer fronten og driver hets mot den i årevis (jfr. SOL-KOM) og klager så over at fronten "ikke vokser fort nok" og "ikke er brei nok", fordi de ikke sjøl er med. Sånt tø er heller ikke noe å bry seg om. Massenes oppslutning, etter at skaden fra sabotører er overvunnet, er det eneste målet på frontens styrke.

SF, NKP-LEDELSEN og FOLKEFRONTEN.

Opportunist-gruppene i arbeiderbevegelsen er uten linje overfor folkefronten. Vi ser helt bort fra ledelsen i "samarbeidspartiet" DNA, som bare godtar enhet mellom klassene. Deltar den noe annet sted er det bare for å kvele eventuelle progressive tilløp.

SF godtar egentlig ikke enhetsfronten i det hele tatt. Ingen i SF trur at folket sjøl kan kjempe saker i gjennom – alt må oppnås på stortinget (av SF) ved valg. Derfor deltar SF bare i enhetsopplegg for å støtte valgkampen. "Tverrpolitikk" foretrekkes: en fra oss og en fra dem, så kan vi kjøre partiet SF og dets kandidater fram i forgrunnen. Er SF med uten en slik innflytelse, så er det fordi ledelsen isolasjon vil være valgtaktisk ugunstig.

Lekkasjen om valgforhandlingene i Oslo avslører "venstresosialistenes" virkelige stilling til "enheten". Alt er handel – gi og ta – framgang for arbeiderklassen – uvesentlig. I en stor pott røres alt sammen (Dvs. Trasti, Kalheim, SF, RTL, Kjell Bygstad og andre som var med): fritt marked – hvem har mest å tilby? Partene handler med velgere de tror de har, forhandlingene bryter sammen når klokkebyttet ikke er godt nok. Gevinsten alle er ute etter er bein – posisjon – stortingsmenn (RTL: "kommunister på tinget i -69!")

Høyrefløyen som dominerer NKP erklærer seg riktignok ofte for enhetsfront – i ord. Betydning i praksis:

A) Samarbeid med DNA på DNA's premisser. Trekk lister til fordel for DNA, gå i DNA's 1. mai tog med DNA-paroler – "enheten" er her! (Særlig Vogt og hans arv-takere har stått for dette.) I virkeligheten altså ingen enhetsfront, men underordning, kapitulasjon, forræderi – arbeiderklassen maktesløs overfor klassefiendens framstøt.

B) "Alle venstrekrefter samles i ett, Marxistisk parti". (Forslag fra RTL-fløyen i programforslaget ALTERNATIV, som NKP forkastet i vår.) Altså: Leninismen ut, NKP likvideres helt ved at man trekker inn flere opportunist. Ingen saker å forenes om, bare sukkersøte ønsker om å forene det uforenlige. – Men deltok marxist-leninistene i et slikt "front"-parti, ville virkelig enhetsfront nettopp bli umulig. Deres sjølstendige arbeid ville bli ødelagt – ingen ville kunne lede enhetsfronten og samle den.

C) "Bredde" – "Uten DNA og fagforeningspampene får vi ikke til noe". (f.eks. Brendmoe, "Vietnambevegelsen i Norge"). I virkeligheten gidder de reaksjonære byråkratene fra toppskiktet likevel ikke gjøre noe. Arbeiderne klarer seg meget vel uten dem.

D) "Tverrpolitikk" – "Vi er store og mektige, partiledere osv. Uten oss går det ikke. Skal vi være med, må vi værsgod være ledere!" Dette er den byråkratiske opportunistiske skanse – utpressing. Folk har han ikke, – og dette må oppveies med krav og trusler. Får disse "førere uten folk" ledelsen, styrer de rørsla ut i ørkenen til en rask død.

SF og NKP-ledelsen kan ikke lede noe annet hen enn nedennom. Fronten kan bare vanskelig opprettes med dem – helst mot dem.

BARE ARBEIDERKLASSENS KOMMUNISTISKE PARTI KAN SKAPE ENHET

Vår konklusjon: Det er både ønskelig og mulig å skape breiest mulig enhet på grunnplanet i kampen mot monopolkapitalismen og imperialismen.

Opportunistene i arbeiderbevegelsen og deres ledelse – i DNA, SF og høyrefløyen i NKP – verken – kan eller vil skape en slik enhetsfront.

Fronten må skapes av arbeidende mennesker på grunnplanet, ut fra deres umiddelbare interesser. Forutsetninga er at arbeidsfolkets avantgarde – de marxistisk-leninistiske arbeiderne – "sammenfatter massenes behov og ønsker og går ut til massene igjen med

Forts. s. 14

Arbeiderklassen må føre an i kampen mot MOMSEN

Appell holdt av Carl Erik Schulz under møtet på Stortorget 21. 5.

Oslo-arbeiderne demonstrerer mot momsen.

Kamerater!

Denne aksjonen er et uttrykk for det inter-essefellesskapet store grupper har i kampen mot MOMSEN. Samtidig viser den oss klart hvem som er – og må være – drivkraften i aksjoner for å sikre våre kår: Det er arbeid-erklassen og den alene som skaper makt og tyngde bak kravene. Studenter, elever, trygdede og husmødre kan alle delta som viktige ledd i kampen, og har felles inter-esser med arbeiderne, men styringen, driv-kraften og makten kan bare være hos arbeid-erklassen.

Det er aksjonens utgangspunkt hos fagorga-niserte arbeidere som gir den tyngde.

Det er viktig for oss å lage aksjoner mot MOMSEN idag – uansett om vi får dårligere økonomiske kår i første omgang eller ikke. Riktig nok gir regjeringens forslag oss dår-ligere kår nå – men virkningene på lang sikt er mye farligere. Dersom vi aksept-erer MOMS er døra åpnet for økt indirekte skatt. Vi veit at MOMSEN verken blir 15 eller 20 % i årene framover. Den vil og må økes, til 21-22-25 %. Det er dette som nå forsøkes lurt på oss under farene løfter om "kompensasjon". Hver gang MOMSEN økes vil vi få nye prissjokk i tillegg til den van-lige prisstigningen. Det betyr at vi stadig må slåss mer for å hindre at levestandard-

en vår rammes av prisene. Dette hindrer oss når vi kjemper for bedre kår. Derfor må vi avvise enhver øking av indirekte skatt.

Aksepterer vi MOMSEN idag vil vi planmes-sig bli spilt opp mot hverandre framover. Når MOMSEN økes får vi høre fra mange hold: "Ja, MOMSEN er økt, men dere kan ikke få kompensasjon nå. Det er så mange andre som trenger det enda mer enn dere. De må hjelpe først. Arbeidere, barne-familier og studenter rammes – men lavt-lønnsgrupper, trygdede og yrkesskoleelever får det enda verre." Og det er riktig: Noen grupper rammes hardere av MOMSEN enn andre, liksom arbeidsløshet og rasjonal-isering rammer noen hardere enn andre. Men kamerater – VI RAMMES ALLE av økt MOMS. Hvorfor skal alltid de som får det verre innbyrdes slåss om hvem som har mest rettferdige krav på bedre kår? Følgen blir jo at DE SOM TJENER PÅ MOMSEN går fri.

Det gjelder å samles til felles aksjon mot de som trekker ut fordelene. Når næringslivet vil presse oss ytterligere ved å gjennomføre MOMS, må vi i fellesskap gå til aksjon. Aksepterer vi MOMSEN nå, vil vi bli spilt ut mot hverandre mens kapitaleierne går fri framover.

Vi kan ikke akseptere MOMSEN uansett hvor

pen glasur det legges over kaka. Glasuren kan aldri skjule at det som er under er både mindre og vondere enn før.

En rekke av våre såkalte ledere har aksep-ert MOMSEN – hvis bare nettopp den grup-pa de representerer får kompensasjon nå. Dette gjelder både Studenttinget, folk i LO-ledelsen og DNA-ledelsen. Vi kan ikke ak-septere en slik linje. Det splitter oss opp enda vi her har en felles sak, det ødelegger solidariteten, det svekker oss både nå og i framtida. Vi må avvise KOMPENSASJON som noen løsning.

Vi har her samlet store grupper med ens interesser i denne saka. Denne aksjonen må bare være første skritt for i fellesskap å sikre våre interesser. Vi må ikke gi oss med en aksjon – dette må følges opp på ny, både når det gjelder MOMSEN og andre saker. MOMSEN er ikke noe isolert fenomen, men et av de mange ledd i kampen for å ta mest mulig fra arbeidsfolk. Vi må stadig ta nye aksjoner for å sikre våre in-teresser – men idag er kravene våre til be-driftsledere, Storting og regjering:

NEI TIL MOMS OG ØKT

INDIREKTE SKATT!

TREKK SKATTEFORSLAGET OM MOMS TILBAKE!

Aksjonærene håver inn millionbeløp ved a/s UNION

Arbeiderne ved Union bruk i Skien har lenge fått merke hva "strukturnasjonal-isering" virkelig betyr på den enkelte arbeidsplass. Ved hjelp av tids- og arbeidsstudier har hele 900 mann blitt sparket i løpet av 8 år. Og takket være et stadig hardere arbeidspress har pro-duksjonen blitt større i den samme pe-rioden. Dette har sjølsagt ført til en økning av profitten for kapitaleierne.

For 1968 har det blitt utbetalt et reint utbytte til aksjonærene i Union-konser-net på 2,09 millioner kroner. Av dette gikk 1,55 millioner kroner til noen få private aksjonærer, og 504 000 kroner til staten, som eier såkalte B-aksjer. De siste gir rett til et noe høyere pro-sentvis utbytte enn de private A-aksjene, men staten har i de fleste spørsmål ikke stemmerett på Generalforsamlinga i konsernet.

Ei gruppe med skipsreder Holta som hovedmann kontrollerer 37 % av aksjene, og fikk et utbytte fra A/S Union på hele 575 000 kroner. Omtrent det samme beløp gikk til Creditban-ken, mens høyesterettsadvokat S. Mustad med 6 % av aksjene fikk 93 000. Bare det siste beløpet, erver-vet ved rein kupongklipping, tilsvare nesten det fire-dobbelte av årsinntekta til en norsk industriarbeider!

Men i tillegg til dette vedtok General-forsamlinga, som nylig blei avholdt, at selskapet skal utbetale 10 skattefrie millioner kroner til aksjonærene av et fond som har blitt opprettet for aksje-kapital som blei nedskrevet i 1939. Dvs. at aksjene den gang blei tilsva-rande mindre verd.

Denne aksjonærgevinsten vil sjølsagt bety en kraftig tapping av selskapets midler, og Creditbanken, som har store interesser i treforedling, og som i den seinere tida har forsøkt å sikre seg kontrollen over Union ved omfattende aksjeoppkjøp, stemte da også mot forslaget.

Det er imidlertid meininga fra Holta-gruppa og Mustads side å sikre seg ennå større skattefrie inntekter ved seinere å foreslå utbetaling av beløp som tilsvare de nedskrivninger av aksjekapitalen som blei foretatt før 1939. Staten har på sin side varslet rettsak mot Union og hevder at vedta-ket er i strid med aksjeloven, bl. a. fordi de 10 millionene må regnes som skattepliktig utbyttebetaling. Men bak disse offisielle vurderingene ligger det kort og godt en spekulativ kamp om makta over Union-konsernet. Det mes-te av de aksjene som Creditbanken og staten eier blei nedskrevet bare i 1939, og dersom nedskrivningsbeløp før den tid blir tilbakebetalt, så sikrer aksjonær-flertallet Holta/Mustad seg kontrollen over enda mer av selskapets midler, mens Creditbanken og staten blir til-svarende svekket.

Men mens mellomstore kapitalistgrupp-er, monopolkapital og monopolkapital-ens ridderskap, staten, sloss om profitten, må arbeidsfolk svi.

Med aktiv støtte fra sosialdemokratiets LO-pamper blir alle krefter satt inn for å presse arbeidsstokken ned til det min-imale, samtidig som de arbeiderne som får beholde jobben stadig må arbeide mer.

Stadig mindre av produksjonsresultatet tilfaller de som produserer det. Kap-italen kan fritt trekke ut millionbeløp i aksjeutbytte eller manipulere gjevs-ten til seg via forskjellige fonds.

Da imidlertid en av Unions arbeidere, som eier en av selskapets 775 000 aksjer, stod opp på Generalforsamlinga og fore-slo 500 kroner i feriegatiale til hver av de ansatte, så blei dette avvist behand-let "fordi forslaget ikke var sendt inn 1 måned før møtet". Samtidig vedtok ak-sjonærene ved siden av millionuttelling-ene til seg sjøl, å øke godtgjørelsen til styrets formann fra 15 000 til 25 000 og for styremedlemmer fra 10 000 til 20 000 kroner. Men ved UNION Bruk i Skien har den in-tensiverte utbyttinga også ført til økt motstand fra arbeidernes side.

Typisk for situasjonen på UNION var den konflikten som oppsto da bedriftsledel-sen skulle rasjonalisere på bedriftens rensanseanlegg. Allerede fra før var dette en utrolig arbeidsplass. Fuktig luft, sterk varme og gasser i lufta gjør denne arbeidsplassen særlig utsatt. Derfor vakte det sterk oppsikt og forbitrelse blant arbeiderne da UNION-ledelsen satte igang tidsstudier på slutten av 1967. Resultatet ble at den tok bort to mann fra hvert skift. De seks maskinene de før var seks til å passe, skulle nå betjenes av fire. Enda skulle arbeiderne ha tid til overs, mente tidsstudieeksperterne. Etter en stund viste det seg at presset på hver enkelt arbeider ble for stort, med det resultat at en maskin stoppet opp. Bedriftsledelsen henviste til tidsstudiene og hevdet at arbeiderne drev med sabotasje.

Da disse beskyldningene ble kjent krevde arbeiderne å få tilbake den opprinnelige mannskapstyrke og skrev i et brev til UNION at dersom det ikke skjedde, "må vi be om å bli overført til annet arbeid, da vi ikke har krefter til dette blodslitende lengre." På grunn av arbeidernes enhetlige opptreden fikk de halve delen av kravet igjennom, de fikk en mann til.

Men tross dette har UNION-ledelsen fort-satt sin rovdrift på arbeidsfolk. Fram til fagforeningens (avd. 10 av Norsk Papir-industriarbeiderforbund) årsmøte i jan-uar ble presset på arbeiderne så hardt at årsmøtet satte opp et formulert kravbrev til bedriftsledelsen i 11 punkter. Krava gikk på lønns- og arbeidsforholdene på UNION. UNION-ledelsen ga fullstendig avslag på alle krava og i overenstemm-else med årsmøtets vedtak ble avtalen om helkontinuerlig skift oppsagt med virk-ning fra 1. mai i år.

UNION-ledelsen svarte med å fortelle til arbeidsformidlingen i Skien at 90 mann måtte sies opp. Bemerk : den gikk utenom arbeidernes tillitsmenn, stikk i strid med f.eks. Hovedavtalens bestemmelser på dette området. Gjennom diskret å slippe denne nyheten ut i pressa skulle den skremme arbeiderne fra å gjennomføre beslutningen fra fagforeningens årsmøte, å si opp av-talen om helkontinuerlig skiftgang. Det ville sjølsagt betydd mindre profitt for kapital-eierne.

I motsetning til mange andre steder er tillitsmennene på UNION arbeidernes tillitsmenn, ikke kapitaleiernes. For-mannen i fagforeningen, Arne T. Bråten

forts. s. 14

Rasjonalisering til sjøs - mye overtid og elendig lønn

Som vist i forrige nummer av "KLASSE-KAMPEN" blir også sjøfolk med økende styrke utsatt for overgrep ifra kapitalens side. Stor arbeidslause, økt overtid, økte skatter osv. En ung sjømann på 18 år hadde følgende å fortelle "KLASSEKAM-PEN" :

Jeg gikk på fart mellom Europa og USA i 13 måneder. Båten gikk på bil/bulker fart, dvs. den var spesialbygd for frakt-ing av "folkevogn"biler. På retur-turene tok den vanlig bulker-last som kull, malm, korn osv. Min jobb var i maskinen som reparatøraspirant, men det hendte også at jeg måtte jobbe på dekk med rust-pikking og maling osv. I følge brosjyrer som ble utdelt på yrkesskolens kurs for reparatøraspiranter som jeg gikk på før jeg reiste ut, ble vi lovet gull og grønne skoger. Bl.a. skulle vi være kvalifiserte reparatører etter 2 års fartstid. Men da jeg kom ut, fikk jeg erfare noe helt annet. Jobben ble for det meste vasking av dør-ker og henting av verktøy o.l. til maskin-isten. Kort sagt: en mangelfull opplæring.

— Hva med lønna og arbeidstida ?

Min grunnlønn var på kr. 1064 + kr.50 i rasjonaliseringstillegg pr. måned. Av

det måtte jeg betale 16 % i skatt, folke-trygd, sosialt fellestrekk og sjømanns-pensjon. Arbeidstida var mange ganger rett og slett jævlig. Et eksempel: På 20 dager (m/søndager) hadde jeg bare overtid 65 hverdagstimer og 24 helge-dagstimer. Overtidslønna pr. time på hverdagene var kr.6,45 og på helgedagene det dobbelte. Det økte overtidsarbeidet skyldtes at vi var for få mann ombord. Dette skyldes igjen rasjonaliseringa som var gjennomført. Rederiet hadde også rasjonaliseringseksperter ombord som skulle undersøke hvilke arbeidsmetoder som var mest tidssparende og som ga økt "produktivitet". Dette innebar at mann-skapet måtte arbeide hardere og hardere. Det medførte at vi ble splitta opp mot hverandre. En eldre matros måtte for-øvrig mønstre av etter 3 måneder på grunn av at han ikke klarte arbeidstem-poet. Etter hver lossing måtte bl.a. heile det underordna mannskapet på dekk for å gjøre reint, enda en kunne få folk fra land til å gjøre jobben. Slik virker også ra-sjonaliseringa.

— Hvordan var tilslutninga til sjømanns-forbundet ombord ?

Organisasjonsprosenten var god, mellom

Stavanger-sjåfører aksjonerer mot livsfarlig buss-terminal

POLITIET TRUER MED BØTER

Den 1.mai blei den nye buss-terminalen i Stavanger tatt i bruk. Etter det parkeringssystemet som skal benyttes her er det meninga at sjåførene skal kjøre bussen fra plassen og inn på ei rampe, for så å rygge ut igjen når turen starter. Sjåførene i Haga Bilruter har protestert mot denne ordninga, og påpekt at den kan føre til ulykker. Når en buss er full av folk, og i tillegg har last bak, har sjåføren nesten ingen oversikt bakover. I tillegg går folk nokså ofte fram og tilbake i området

80 og 90 %. Men hva hjelper det når pam-pene i Oslo rett og slett er lakeier for rederne? Pampene unnskylder seg hver gang når de blir kritisert av sjøfolk med det at "organisasjonen ikke er slagkraftig nok". Men er det ikke nettopp pampene som er skyld i at forbundet ikke er slag-kraftig ?

— Skal du til sjøs igjen ?

Ja, noen annen utvei fins ikke. I heim-kommunen er det ikke arbeid å få. Skal du få deg arbeid, må du til Trondheim. Flere og flere av mine kamerater reiser enten til sjøs eller til Trondheim.

rett bak bussene. I praksis har det vist seg at det blir sjåførene som må ta ansvaret ved en påkjørsel. De har derfor også gått til aksjon mot dette systemet ved å nekte å parkere bussene på rampen.

Riktignok har det blitt ansatt en vaktmann like etter at aksjonen startet, men han klarer på ingen måte å holde et tilfredsstill-ende øye med hele plassen.

Bystyret har enstemmig gått mot Haga-sjåførenes krav om et mer forsvarlig sy-stem.

Politiet virker i denne saka som en støttespiller til de krefter som motarbeider sjåførenes sak.

Politinspektør Landmark har uttalt til Stavanger Aftenblad at "Vegdirektoratet har overfor Samferdselsnemda anbefalt at poli-tiet får de nødvendige fullmakter til å på-legge sjåførene å rygge, og viser her til Vegtrafikklovens §4 tredje ledd." Land-mark har også truet de sjåførene som nek-ter å bøye seg og istedet fortsetter kampen, med bøter. Aksjonen fortsetter imidlertid og tillitsmannen har uttalt at de ikke vil la seg tvinge til å akseptere trafikkforhold som kan føre til ulykker og straffesak.

Alle virkelige sosialister og kommunister vil innse at sjåførene fører en rettferdig kamp for en trygg arbeidsplass. SF stemte sammen med de borgerlige og Arbeider-partiet i bemyret mot sjåførenes krav.

Arbeiderne på Viking Remfabrikk ofre for utenlandsk spekulasjon

SOSIALDEMOKRATISK KLUBBFORMANN OPPTRER SOM KLASSEFORRÆDER.

Viking remfabrikk i Oslo ble regnet for en "solid" bedrift. Inntil for to år sida var den familieeid, men da overtok en dansk monopolkapitalist, E. Damberg, litt under halvparten av aksjene. Gjennom de siste 10 åra har aksjonærene fått utbetalt et solid utbytte – mellom 15 og 20 prosent. Da den danske monopolkapitalen kom inn i bildet, blei hele bedriften gjennomrasjonalisert. Eventuelle opposisjonelle fikk sparken. Rett over påske fikk de omlag 150 arbeidere og funksjonærer beskjed om at firmaet skulle selges. Vikings største norske konkurrent, Den Norske Remfabrikk, skulle overta produksjonen og maskineriet. Kapitaleierne hadde fått sitt: blant Vikingarbeiderne blir det hevdet at Damberg kjøpte Viking for 1,7 millioner. Da han solgte sin aksjeandel fikk han 7 millioner.

Vi har hatt flere samtaler med arbeidere på Viking. På bakgrunn av samtalene går det fram hvordan arbeiderne behandles under borgerskapets diktatur. Kapitalistene sjøl velger og vrakør mellom arbeiderne og plukker ut de man kan suge mest mulig profitt ut av: de som er sterke nok til å tåle presset av arbeids- og tidsstudier og rasjonalisering. Videre viser eksemplet Viking hvordan høyresosialdemokratiske "tillitsmenn" allierer seg med kapital- eierne og selger arbeidsfolks interesser mot at de får sikret sin egen stilling.

Borgerskapets diktatur.

Under kapitalismen har kapitaleierne den fulle disposisjons- og råderett. Derfor kan de trekke ut og plassere kapitalen som det selv passer dem – uhindret av arbeidsfolks interesser. Salget av Viking viser dette. Bedriften hadde i de seinere år hatt en stor

framgang når det gjelder produksjon og ordre-tilgang, takket være en hensynsløs rasjonalisering.

Trass i dette ble kapitalen trukket ut og 150 ansatte sto i fare for å miste jobben. Bedriften satte opp tre forutsetninger for at arbeiderne skulle bli overført til Den norske Remfabrikk: a) De skulle være under 60 år; b) ha god sykestatistikk og c) ha minst ti års ansettelse på Viking.

Bedriftsledelsens praksis viste derimot at de ikke hadde til hensikt å følge de kriterier de selv hadde satt opp.

Etter disse kriteriene ble 61 arbeidere gitt muntlig tilsagn om at de skulle få fortsatt arbeid på Den norske Remfabrikk minst et år framover. 30 arbeidere ble garantert videre arbeid, mens 8 fikk beskjed om at de skulle la seg førtidspensjonere. Typisk for bedriftsledelsens oppførsel overfor arbeiderne var at den kort og godt nekta å svare på verkstedarbeidernes spørsmål om hva det skulle bli av dem! Mange arbeidere forsto at arbeidsplassen var utrygg og begynte å se seg om etter nytt arbeid. I denne situasjonen benyttet kapitaleierne seg av trikset om å gi halv- løfter om fortsatt arbeid, samtidig som de tok for seg enkelte yngre, sterke arbeidere og lovte dem arbeid. Dermed var det klart at man forsøkte å splitte opp arbeiderne i den hensikt å hindre felles aksjoner fra arbeidernes side. Det klarte den også – med god hjelp fra den sosialdemokratiske klubbformannen Svart-hoel. Slik virker borgerskapets diktatur i praksis: kapitalens krise fører til at såkalte uproduktive arbeidere kastes ut.

Vikingarbeiderne forsto situasjonen utmerket godt. De fikk ved egen erfaring opp-

leve at den umenneskelige rasjonaliseringa ikke ga noen trygge arbeidsplasser, mer splittet som de var, forelå ingen muligheter for felles aksjoner om å trygge arbeidsplassen. Ikke minst fikk de på nært hold oppleve sosialdemokratiets forræderi i praksis.

Sosialdemokratiets forræderi.

Klubbformannen Svarthoel, som skulle ivareta arbeidernes interesser, handlet i denne situasjonen som bedriftens mann. Selv var han sikret arbeidsplass, og så det, etter arbeidernes mening, som sin oppgave å bevare "ro og orden". Men det gjelder ikke bare de små klasseforræderne. De store som sitter på kontorene til Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund anbefalte arbeiderne å fremme bl. a. følgende krav: De måtte få klarhet i spørsmålet om førtidspensjonering. Videre var det ansiennitetsspørsmålet i samband med overflyttinga som var det viktigste spørsmål. I denne situasjonen stod 150 mennesker i fare for å miste arbeidsplassen! Særlig ble klubbformannen avslørt da bedriftsledelsen på Den norske Remfabrikk bød Vikingarbeiderne på kaffe og laksesmørbrød i fabrikkens kantine på Kolbotn. Det skulle liksom dempe misnøyen, som etter hvert ble til å ta og føle på blant arbeiderne. Mange av dem særlig de eldre – visste at de aldri noensinne ville få ansettelse her og at det bare var en dårlig iscenesatt forestilling som tok sikte på å gi dem falske forhåpninger. Det var "borgerskapets sukkerdrasjerte kuler". Etter å ha pratet en rekke fraser fra Remfabrikkens ledelse var det klubbformannen Svart-hoels tur. Han roste maten, håpet på godt

samarbeid videre, men unnlot bevisst å ta opp den reelle situasjonen. Dette åpenlyse forræderiet gjorde ham så foraktet blant arbeiderne at han seinere følte seg tvunget til å gå av. Offisielt fordi han hadde skaffet seg annet arbeid. Men ingen virkelig representant for arbeiderne skaffer seg annet arbeid når de fleste av de som valgte ham, kommer til å miste levebrødet sitt! Svarthoel var ingen representant for Vikingarbeiderne, men et redskap for kapitaleierne. Nå var han imidlertid for kompromittert til at han lenger var noe høvelig redskap for kapitalen.

Utenlandsk kapital.

I dette tilfellet var det dansk kapital som hovet inn store profitter på norske arbeidsfolks slit. Utenlandsk og spesielt USA-kapital er i ferd med å skaffe seg et stadig sterkere grep på norsk økonomi og stadig flere norske arbeidsfolk blir dermed avhengig av deres beslutninger. Dette fikk Vikingarbeiderne erfare. Som kjent kan ikke utenlandske kapitalister uten konsesjon få eie flertall av aksjene i norske bedrifter. Men på Viking som andre steder løses problemet ganske enkelt ved å ansette norske stråmenn. Damberg hadde ikke det formelle flertall, men skaffet seg det reelle.

Utviklinga på Viking Remfabrikk viser oss tydelig hvilket press arbeidsfolk er utsatt for under monopolkapitalismen. Og den avslører på nytt hvordan høyresosialdemokratiets tillitsmenn fører en samarbeidspolitikk stikk i strid med arbeidsfolks interesser. Kampen på arbeidsplassene må derfor føres på to fronter: mot kapitalherrenes diktatur over arbeidsfolk og mot de sosialdemokratiske fagforeningspampenes opportunisme og forræderiske politikk.

Borregaard investerer i Brasil- 180 mann sagt opp i Värmland

Den 13. mai 1967 døde det lille svenske industrisamfunnet Edsvalla i Värmland. Da blei cellulose-fabrikken lagt ned, 180 mann stod plutselig arbeidsløse. Ennå idag, over 2 år etter, går 20 av dem uten jobb.

Årsaken til denne nedleggelsen ligger imidlertid ikke i tradisjonelle faktorer som sviktende priser, lav forrentning, evt. direkte bedriftsunderskudd. Edsvalla bruk var vinteren 1967 oppe i en produksjon på 30 000 tonn sulfitt-cellulose, halvparten av denne massen blei solgt til en fabrikk i det samme distriktet, avsetningsvansker forekom i det hele tatt ikke.

Men sjølsagt var alle klar over at monopolkapitalen til tross for dette var mest interessert i å nedlegge slike forholdsvis små sulfitt-cellulosefabrikker, for å kunne konsentrere investeringene om nye sulfat-celluloseanlegg med en produksjon pr. år på minst 2-300 000 tonn. Dette blei også Edsvalla-arbeidernes skjebne.

Det norske konsernet Borregaard fant i løpet av 1966-67 ut at en løsning på problemet med nedadgående eierinntekter i treforedlingsindustrien var å utnytte billig utenlandsk råstoff – og arbeidskraft. Svaret blei som vi veit utbyttingshjelp til Brasil.

Men for å kunne skaffe kapital til de millioninvesteringene som trengtes, fant selskapet det mest opportunt å selge Edsvalla bruk og to andre svenske cellulose-fabrikker til den mektigste konkurrenten i Värmland, Uddeholmsbolaget. På denne måten skaffet Borregarrds aksje-eiere seg en disponibel kapital på hele 120 millioner kroner. Fra den svenske storbedriftens side var formålet kort og godt å få Edsvalla nedlagt. At dette var menninga blei bekrefta av Borregaard før slaget fant sted. Uddeholms mål var å få kontroll over de rike skogsområdene som Borregaard inntil da eide. Da målet var nådd kunne arbeiderne settes på porten og bruket stenges.

Dette er "strukturrasjonalisering". Dette er nordisk samarbeid, samarbeid mellom svensk og norsk monopolkapital. Klarere enn noe demonstrerer dette at "Nordek"-planene bare er et nytt skritt på veien inn i EEC. Svenske, norske og danske kapitalister har utvilsomt interesse av å styrke tendensen til kapitalkonsentrasjon, nedleggelse av mindre og forholdsvis "svake" bedrifter og en arbeidsløshet som sikrer en fleksibel arbeidskraftsreserve for kapitalen.

ENGELSK – SPRÅKLIGE SENDINGER

FRA Radio Peking

FRA 21.30 TIL 22.30

" 22.30 TIL 23.30 (GMT)

HVER DAG PÅ BØLGE-
LENGDE 47,7 – 45,3 – 25,6 m.

Arbeidsfolk i Sverige, Norge og Danmark har samtidig en felles interesse av å bekjempe denne utviklinga. Klassekampen går nemlig på tvers av landegrensene. Monopolkapitalismen er et internasjonalt system. Arbeidsfolks oppgave er å få i stand et organisert og solidarisk samarbeid mellom arbeiderklassen i de nordiske landa, ikke å lage "lure" parlamentariske løsninger som styrker monopolkapitalens og statens makt. Derfor: Til kamp mot Nordek. Til kamp mot monopolkapitalismen.

Sitdown-streik ved NSB

Medlemmer av Oslo distrikt av Stasjonspersonales Forening gjennomførte torsdag 22/5 en spontan sit-down aksjon. Aksjonen var retta mot regjeringsforslag i lønnsjusteringene, hvor høyere lønte (funksjonærer o.l.) blei tilgodesett, mens de lavtlønte blei fullstendig forbigått. I motsetning til hva som har vært praksis tidligere år, blei Jernbaneforbundet i år ikke innbudt til "forhandlinger". I NSB finnes det en rekke forskjellige fagforeninger, og Stasjonspersonaleets Forening er det "utvendige personaleets" forening. Majoriteten av de lavtlønte av stasjonspersonaleet er organisert her.

Aksjonen, som varte to timer, blei gjennomført på disse stedene: Persongården Oslo Ø, fra 8.00 – 10.00, ved Godsekspedisjonen

Malerne forgiftes av helsefarlige maling- og lakktyper

De fleste malere har i løpet av de siste åra blitt rammet av hodepine, svimmelhet, oppkastningsfornemmelser, dårlig appetitt magesår o.l. i en stadig økende grad. Årsaken til disse plagene er stortsett de helsefarlige oppløsningsmidlene som maling- og lakkfabrikantene tilsetter de ulike produktene. I dag eksisterer det et sant virvar av forskjellige typer maling og lakk på det norske markedet.

Men fabrikantene er ikke pliktig til å merke emballasjen med opplysninger om hvilke stoffer disse produktene inneholder. Kapitalen unnskylder seg med å henvise

til "produksjonshemligheter", de kan ikke "røpe" innholdet av hensyn til konkurrentene. Profitten går her som ellers under kapitalismen foran arbeidernes helse.

I Danmark har "malerforsøgsstationen" foretatt undersøkelser om arbeidervernet i forbindelse med maling, og resultatene der viser klart at mange malere arbeider under direkte helsefarlige forhold.

I Norge har yrkeshygienikeren K. Wülfert forsøkt å behandle disse problemene i "Faremomenter og sikringstiltak ved malerarbeid". Resultatet er ikke til særlig stor hjelp for de arbeidere som er berørt av disse problemene.

For det første presterer ekspertene å behandle de ulike typer maling og lakk, deres giftighet og helsefaren ved bruk av dem, uten at han setter stoffene i den sammenheng der de virker, nemlig på arbeidsplassen. Det burde ikke ha vært vanskelig å foreta en konkret vurdering av hvor mange liter maling av en bestemt type som kan brukes av maleren pr. dag pr. romenhet, uten at de "yrkeshygieniske grenseverdiene" som Wülfert oppgir blir overskredet. En annen sak er at disse "grenseverdier" oftest er tvilsomme, de angir stort sett bare det som er direkte og øyeblikkelig fysisk helsefarlig. "Verdier" langt under grensen som er angitt kan derfor ofte virke fysisk og psykisk ubehagelig, og på lengre sikt kunne framskynde forskjellige lidelser. Vi henviser her særlig til dokumentasjonen fra Falconbridge nikkelverk i forrige nummer av Klassekampen.

Som vernetiltak for malere som arbeider under særlig helsefarlige forhold foreslår Wülfert bruk av gassmasker og trykkløftsmasker, riktignok bare for kortere perioder. Men enhver som har arbeidet på en byggeplass veit at disse forskriftene er totalt realistiske, de bidrar bare til å forkudre regrepene om hva som er et forsvarlig arbeidsvern.

En hovedoppgave for oss malere må bli å nekte å bruke de malings typer som vi erfaringsmessig får mest plager av. Vi må sjøl verne om våre interesser.

Medlem av malersvennernes forening, Oslo

RETTELSE:

I Klassekampens mai-nummer har det dessverre blitt en mindre feil i artikkelen om saka ved Noblik-Sannems bedrift i Moss, der Helge Blom Pedersen blei nekta akseptert som tillitsmann av bedriftsledelsen. På side 9 – i avsnittet som begynner med 15 april er det nytt møte – blir det opplyst at møtet ble holdt av klubben på Noblik. Det korrekte er imidlertid at dette møtet var i Moss Jern- og Metall, og at medlemmene gjennom sin støtte til Blom-Pedersen gikk mot sitt eget styre i denne saka. I bedriftsklubben var det ikke noe møte, men det er riktig at den isolerte opposisjonen mot Blom-Pedersen nå har forsvunnet fra Noblik.

Stasjonsbetjentaspirant Oslo Ø.

RØD FRONT 1. MAI

Kraftig demonstrasjon av det revolusjonære oppsvinget i Norge

Bekjemp LO-ledelsens classesamarbeids-politikk!

Nei til moms!

Til kamp for faglig demokrati!

Arbeidere og studenter – til felles kamp mot moms!

For et sjølstendig Norge!

Bekjemp USA-imperialismen!

Full støtte til det seirende vietnamesiske folket!

Under disse hovedparolene blei det 1. mai arrangert demonstrasjoner, stands, utdelingsaksjoner og torgmøter over hele landet. Tusener på tusener av arbeidsfolk, studenter og skoleelever markerte det revolusjonære oppsvinget i Norge.

I Oslo samlet Rød Front-toget 3000 deltakere, til tross for at borgervernet Unge Venstre, AUF og SF forsøkte å sabotere arrangementet på forhånd. I Dagbladet fikk Tore Linné Eriksens valgparti og ungliberale støtter slått stort opp at de trakk seg fra arrangementet fordi det var "SUF-dominert" og "sektarisk". Arbeiderbladet nektet til og med å ta inn en annonse for Rød Front-toget!

Men allerede tidlig på 1. mai-dagen blei det klart for alle at de "sektariske" revolusjonære kunne mønstre en imponerende aktivitet. Ungearbeidere, studenter og skoleelever solgte Klassekampen, og Solidaritetsskolekomiteens "For Vietnam". Det progressive nummeret av studentavisa Universitas, som studenttingskampene forgeses forsøkte å få beslaglagt, blei delt ut i hele 15 000 eksemplarer til arbeidsfolk i Oslo-gatene. Klassekampen blei i løpet av noen formiddagstimer solgt i 1500 eksemplarer. For landet som helhet lå salget på hele 10 000!

Demonstrasjonstoget fra Oslo Lysverker om ettermiddagen blei en kraftig manifestasjon av at kampen mot kapitalisme og imperialismen stadig øker i styrke blant arbeidsfolk og andre progressive grupper. Klubbformann Kjell Hovden var hovedtaler på Stortorget. Han tok som sitt utgangspunkt den økte utbyttinga av arbeidsfolk under monopolkapitalismen, og fastslo at arbeidsfolks krav alltid må være en del av den almenne klassekampen, kampen for arbeidermakt over kapitalen. – Vi opplever i dag en flodbølge av kampekraft mot imperialismen, fascisismen og pengemakt. Verdens folk retter stadig nye og seierrike slag mot USA-imperialismen og dens lakeier. I Vest-Europa har de revolusjonære kreftene reist seg til kamp. Franske og italienske arbeidere har i bølge på bølge tatt opp kampen mot kapitalismens undertrykkelse. Også her merker vi dette revolusjonære oppsvinget. Garantien for at vår kamp skal lykkes, er ikke minst at ungdommen så sterkt krever folke-makt over det økonomiske, politiske og kulturelle liv, og at de er villig til å kjempe for dette mot NATO-byråkratens og storfinansens interesser.

Etter hovdens tale holdt formannen i Møllersvennernes forening, Olaf Minotti, en faglig appell rettet mot moms og den økte skattepresset innføring av den vil bety for vanlige lønnstakere, fiskere og småbrukere, husmødre og studenter.

Frøde Heskestad summerte i en kort appell opp resultatet av skoleelevenes interessekamp mot den økende grad av ufrihet og undertrykkelse i skolen, der elevene nå er frattatt alle politiske rettigheter. De kan ikke organisere seg, bare fremme "visse" saker gjennom det statsopprettede og statskontrollerte elevrådet, og de har ingen mulighet til f.eks. å spre flyvesedler "på skolens område". Det er enhver revolusjonærs plikt å støtte og solidarisere seg med de progressive elevenes kamp og krav.

Odd Erik Germundsson fra Den norske Solidaritetskomité for Vietnam holdt deretter en anti-imperialistisk appell. Møtet ble

avsluttet med blomster til Rosa Seierstad, som den 1. mai i fjor oppfordret til sympatidemonstrasjon for Odd Erik Germundsson. Han satt da fengslet etter en Vietnam-demonstrasjon.

Allerede ved avmarsjen fra Oslo Lysverker viste det seg at Oslo Unge Høyres fascist-yngel ville satse med alle midler for å stanse Rød Front-arrangementet. Symptomatisk nok fant de det ikke bryet verd å aksjonere mot Samorg's eller SF's tog tidligere på dagen. Det formelig haglet med stein, jordklumper, maling, tomater og egg mot deltakerne i demonstrasjonen. På Stortorget gikk denne banden fullstendig fra konseptene, hylte og skreik "Jødesvin" og "Røde svin", "SUF ut av Norge" og "seier for USA", samtidig som de eksploderte en rekke røykbomber. Politiet forholdt seg det meste av tida fullstendig uvirksomt. Da ordensvernet så seg nødt til å sette inn egne krefter for å kunne fortsette møtet, fikk de hjelp av noen få konstabler, men ikke fra politiledelsen. Og under arbeidet med å fjerne mobben blei også ledelsen for Ordensvernet arrestert! Rød Front-komiteen sendte en skarp protest til Oslo politikammer over at fascistene fikk fritt spillerom på arbeiderklassens kampdag. En viktig konklusjon må være at vi også på dette området, ved arrangementer av møter og demonstrasjoner, må stole på egne krefter, og ikke på kissestatens.

I Bergen samla demonstrasjonstoget hele 850 deltakere, klart flere enn i Samorganisasjonens sosialdemokratiske arrangement. Hovedparolene var "Klassekamp – ikke classesamarbeid", "Bekjemp monopolkapitalen" og "Støtt folkenes frigjøringskamp". Langs ruta stod flere tusen mennesker og fulgte toget. Ei håndfull fascistiske forsøkte her å ødelegge høyttalersystemet, men blei resolutt slått tilbake. Politiet sto med hendene i lomma. Etter toget holdt Øyvind Ulltang, Egil Nysæther og Bjørn Gullachsen korte appeller.

I løpet av dagen blei det solgt over 500 eksemplarer av Klassekampen, og delt ut mange tusen brosjyrer mot moms. Politiet i Bergen, under ledelse av Asbjørn Bryhn, har seinere anmeldt Rød Front for å ha delt ut brosjyrer på skolene i Bergen "på ulovlig vis" i dagene før første mai!

I Trondheim blei Rød Front-arrangementet gjennomført som et torgmøte. 1. mai-taler var jern- og metallarbeideren Kjell Hammer

Møtet samla mellom 4-500 tilhørere. SF's formann Torolv Solheim snakka noen timer etter Hammer på samme sted for 2-300.

Da Internasjonalen blei spilt etter Hammers tale gjennomførte 3 med-

lemmer fra Den konservative studentforening en noe oppsiktsvekkende demonstrasjon. På rekke marsjerte de forbi talerstolen med handa hevet til Heit-hilsen.

De blei raskt hevet vekk fra plassen av rasende tilhørere.

Det bør ellers nevnes at Høyre-organet Adresseavisen nektet å ta inn Rød Fronts annonse som oppfordret til boikott av sosialdemokratiets 1. mai-arrangement.

Kameratene i Trondheim solgte hele 1000 eks. av Klassekampen denne dagen.

Mo i Rana fikk se en kraftig klassekampdemonstrasjon. Initiativet blei tatt av de største fagforeningene på stedet, etter at styret i Sam.org. hadde frattatt medlemmene enhver mulighet til å gjennomføre det progressive opplegg som var vedtatt på grunnplanet, bl. a. i Mo Jern og Metall. 450 deltok i demonstrasjonen, som var preget av røde flagg og transparanger med anti-kapitalistiske og anti-imperialistiske paroler.

I Lillehammer startet Rød Fronts demonstrasjonstog under tonene fra Internasjonalen. Under parolene "For en slagkraftig fagbevegelse", "Bekjemp USA-imperialismen" og "Sosial boligbygging – ikke kostbare villar!" marsjerte 130 mennesker, unge som gamle, den 2 km lange ruta. Et tyvetall av Unge Høyres vanlige fascist-mobb forsøkte også her å lage uorden i rekkene. Men skrik og skjellsord som "landsforræder", "avskum" o.l. bidro bare til å øke sympatien for demonstranternes sak blandt de mange som fulgte toget fra fortauet. Torgmøtet som blei arrangert etterpå samlet hele 400 tilhørere. Hovedtalen blei holdt av en ung arbeider fra SUF-laget, Annar Holm.

I Bodø var det dannet en "Ungdommens 1. mai-komite" med KU, SUF og AUF som arrangører, den "Solidaritet med verdens undertrykte folk" var en av hovedparolene. Det deltok 300 i demonstrasjonstog og møtet etterpå samlet hele 1000 tilhørere.

Ellers har det vært en lang rekke mindre demonstrasjoner og aksjoner rundt om i landet.

I Skien og Porsgrunn gjennomførte de lokale SUF-laga felles aksjoner, med stands og utdelingsaksjoner i forbindelse med Sam.org's arrangementer. Om natta satte også unge progressive i distriktet opp plakater rettet mot pampeveldet i fagbevegelsen, den økte utbyttinga av arbeidsfolk og moms. Laga delte også ut en egen løpeseddel som tok opp lokale problemer i 2500 eksemplarer. Klassekampen blei solgt i 350 eksemplarer.

I Fredrikstad demonstrerte ca 50 med FNL-flagg og slagord rettet mot USA-imperialismen.

I Ålesund hadde Sam.org. og DNA først vedtatt å kutte ut 1. mai arrangementet, men da det blei tale om en felles 1. mai-komite for SUF, NKP og SF, fikk de kalde føtter og inviterte sporenstreks til samarbeid. Sunnmørsposten gav etter dette SUF æren for at front-opplegget var kommet i stand. Sunnmøre arbeideravis omtalte ikke arrangementet.

I Moss klarte 25 SUF-aktivister å gi 1. mai-dagen i Moss et revolusjonært preg som satte DNA-Sam.org.-arrangementet fullstendig i skyggen. Heile dagen blei det holdt i gang 3 stands med salg av Klassekampen og For Vietnam i henholdsvis 200 og 100 eksemplarer. Det blei også delt ut 1000 brosjyrer mot moms. Parolene som blei brukt ved standsene var dels av lokal karakter, bl. a. retta mot bestyreren for Orkerød heim for åndssvake, som har frattatt arbeiderne ved institusjonen omtrent alle rettigheter. Ved standsene utvikla det seg snart diskusjoner, noe som gjorde at kontakten med arbeidsfolk blei god og direkte. I Drammen blei det delt 400 moms-brosjyrer, samt arrangert en stand på Stortorget av lokale FNL-aktivister.

I Trondheim demonstrerte både SUF-laget og Sol.Kom. med egne paroler. SUF-laget fremma bl. a. kravet om at fiskerne skal må kontrollere omsetninga. Det blei videre delt ut 400 eksemplarer om strukturaliseringa utgitt av SUF og 2000 brosjyrer retta mot moms. Klassekampens mai-nummer blei solgt i 150 eksemplarer.

I Vågå og Vinstra blei det gjennomført en plakataksjon med paroler som "Nei til to-prissystemet på mjølk", "Nei til avfolkning" og "Leve arbeidermakta". SUF-laget ved Gudbrandsdalen Gymnas solgte 130 eks. av Klassekampen og delte ut 1200 moms-brosjyrer.

I de fleste mindre byer og industristrøk blei det arrangert mindre aksjoner, særlig med salg av Klassekampen og For Vietnam.

Alt i alt viser dette at 1. mai ansportet til en aktiv innsats fra progressive kamerater over hele landet.

Rød Front-arrangementene viste seg å vinne stor oppslutning, sjøl om arrangørene varierte fra sted til sted.

Overalt har marxist-leninistene ført an i arbeidet for å gjøre 1. mai til en virkelig klassekamp-dag og bryte med den tradisjonelle "fest"-dag for sosialdemokratiske fraser og valglofter.

La oss med alle krefter føre dette arbeidet videre, kamerater. På arbeidsplassene i kampen mot classesamarbeid og økt utbytting, i det antiimperialistiske arbeidet til støtte for verdens kjempende folk.

La 1. mai-dagen inspirere oss til fortsatte studier, til felles handling og kamp for det nye, revolusjonære partiet!

SOSIALDEMOKRATISK 1. MAI

MUSIKKORPS, VALGLØFTER OG ANARKISTFLAGG!

Glimt fra SF-togets ungdoms-avdeling.

I Lillehammer måtte DNA la en rekke av transparentene stå igjen på torget på grunn av mangel på plakاتبærere. Flagge- og fanebørgen samlet hele 20 deltakere som bar norske flagg og plakater med sentrale krav som: "Nei til Borten", "Ja til DNA", "Trygghet i fellesskapet" og "Felles fiskekort til all statsgrunn."

I Drammen ble det holdt hele 3 forskjellige valglofter. I Sam.org.s demonstrasjonstog stilte de fleste fagforeningene bare med fanebærere. Drammensfjordens Fiskerforening samla flest folk. Mens Reulf Steen talte om Bortens vanstyre, engasjerte AUF seg aktivt i kampen for salg av Trygve Lie-portretter.

NKP og SF samla hver om lag 200 tilhørere. Ved det siste arrangementet var det appeller ved Linné Eriksen og den premierte samarbeidsmannen Tormod Michalsen, som står først på partiets Buskerud-liste. SUF og NKP hadde først ønsket et "Rød Front"-arrangement, men SF avsto dette fordi "vi må markere oss nå før valget da vi står så svakt på gallupen."

Samorganisasjonen i Oslo klarte for første gang på mange år å mønstre nærmere 4000 deltakere i marsjen fra Yongstorget til Stortinget. Men 23 musikkorps og 5 sangkor fyller jo opp! Trygve Bratteli holdt tale for dagen, og fremmet kravet om en mer effektiv administrasjon av monopolkapitalismen og en ny kirkeminister.

AUF bar i anledning Stortingsvalget gassmasker for å beskytte seg mot regjeringa Bortens (!) naturforurensning.

Venstresosialdemokratiet marsjerte kort tid etter Sam.org.s arrangement fra Historisk Museum med ca. 500-600 deltakere. Toget markerte at den politiske forrættelsen i SF i løpet av kort tid har blitt mer og mer omfattende. Særlig bidro partiets nye ungdomsallianse med vestkantens anarkister til ytterligere å klargjøre dets politiske plattform. Mens Gustavsen og Eriksen understreket nødvendigheten av et 3. valgalternativ til sosialismen, viftet den bakerste del av toget med svarte flagg, mens de i talekors form anbefalte arbeidsfolk å "spy i stemmeurnene".

Anti-leninist beundrer anarkistenes svarte fane før SF's avmarsj fra historisk museum.

Spesialbilag om Buskerud

juni 1969
nr. 5

KLASSEKAMPEN

bilag nr.1

marxistisk-leninistisk arbeideravis

ARBEIDERE RASJONALISERES BORT FOR Å SIKRE PROFITTEN

Fra århundreskiftet og fram til midten av 1950-årene var treforedlingsindustrien den viktigste eksportindustri i Norge. I 1950 var eksportverdien av treforedlingsprodukter bortimot 25 % av landets samlede eksportverdi. I 1966 var det tilsvarende tall kommet ned i vel 14 %. Dette betyr at økningen i treforedlingsindustrien har en stagnerende tendens. Siden 1950 har det ikke vært noen vesentlig produksjonsøkning av verken trefiberplater eller cellulose, mens derimot produksjonen av papir og kartong og tre-masse har økt betydelig. Prisene på produktene har imidlertid vært fallende, noe som betyr at verdien av produksjonen regnet i priser ikke har endret seg mye de siste 15 årene. I samme tidsrom har derimot innenlandske priser og lønninger gått stadig opp, slik at bedriftenes kostnader har økt. Dette betyr at bedriftenes profitt er gått ned. Dette er kort skissert forholdet i treforedlingsindustrien i Norge idag, slik vi f. eks. finner det i treforedlingsindustrien i Drammensvassdraget.

Treforedlingsindustrien i Drammensvassdraget blei starta i en tid da frikonkurranse var et karakteristisk trekk ved den kapitalistiske økonomien. Mange uavhengige og relativt små bedriftsenheter blei oppretta og konkurrerte mot hverandre. Det kapitalistiske samfunnet er imidlertid ikke statisk. Vi har hele tida hatt en såkalt teknologisk utvikling. I treforedlingsindustrien blei denne merka best fra 1930 – 40 åra, og den har gjort seg stadig sterkere gjeldene etter krigen. Videre har vi hatt en utvikling mot monopoler og mot mere maskiner og annen kapital bak hver arbeider i industrien. Dette har vi ennå ikke merka så mye til i Drammensvassdraget. Men enkelte tilløp til konsentrasjon har vi. F. eks. har A/S Follum Fabrikker etterhvert overtatt samtlige treforedlingsbedrifter øverst i vassdraget. Bedriften er i dag den største treforedlingsbedrift i Drammens-distriktet.

Men til tross for spede forsøk på å slå sammen flere bedrifter til en enhet, er hele strukturen i industrien ennå slik at mange treforedlingsbedrifter enten må legge ned eller bli slått sammen med andre på lengre sikt. Dette er en nødvendig konsekvens av utviklinga av den kapitalistiske økonomien. I Sverige begynte denne strukturrasjonaliseringa i treforedlingsindustrien alt i begynnelsen av 1960-årene. I Drammensdistriktet er den såvidt tatt til. Det er f. eks. omkring 20 relativt jamnstore bedrifter nedenfor Hokksund som etterhvert vil bli ramma av strukturrasjonalisering.

Strukturrasjonalisering i treforedlingsindustrien betyr:

1. Kontroll over virketilgangen og prisene på virket.
2. Bedret teknikk, dvs. større produksjon pr. sysselsatt ved hjelp av automasjon og nye maskiner.
3. Lavere lønn relativt eller kanskje til og med absolutt.
4. Hardere utsugning av arbeiderne gjennom tidsstudier, innskrenkninger og rotering rundt om i bedriftene.
5. Forsøk på å gjøre bedriftene så store at de kan være med å bestemme prisene på virke, lønna til arbeiderne og prisene på produktet, dvs. monopolisering.

Alle disse tiltakene har det til felles at de skal forsøke å opprettholde profitten til kapitaleierne. Vi finner dette klart uttrykt i en artikkel fra Skogindustriens Økonomiske Institutt hvor det heter: "For treforedlingsindustriens vedkommende fremgår det med all tydelighet at inntektsnivået uttrykt ved faktorinntekt og eierinntekt viser en betenkelig svikt, - - -", og videre, "Det er først og fremst de lave eksportprisene på treforedlingsproduktene og presset fra det stigende innenlandske pris- og kostnadsnivå som har ført til denne utviklingen". Med innenlandsk kostnadsnivå menes først og fremst lønnsutgifter. Dette er derfor klar tale. Relativ økning i lønna til folk har redusert profitten til kapitaleierne. Dette blir betrakta som en utvikling i "alvorlig retning" som det må gjøres noe med.

Nå kan en lure på hvorfor ikke treforedlingsindustrien i Drammensvassdraget har fulgt med i teknologisk og monopoliseringsutviklinga som ellers har skjedd i den kapitalistiske økonomien. Det er flere grunner til det. For det første eierforholdet. Svært mange av treforedlingsbedriftene i Drammensvassdraget er familiefirmaer eller er personlige firmaer. Siden det til midten av 1950-årene var "gode" tider for treforedlingsindustrien har disse kapitaleierne lenge levd godt på sin bedrift, kanskje såpass lenge at det ikke har falt dem inn at "tidene forandrer seg". Kapitalistene i Buskerud håper fremdeles at faktorer de ikke har kontroll over, som f. eks. prisene på verdensmarkedet skal redde deres skinn.

Sikkert er det imidlertid at kapitaleierne i de periodene med høgkonjunktur som var fram til midten av 1950-årene, brukte mesteparten av sin profitt til personlig forbruk og lite til nyinvesteringer. Arbeiderne fikk liten glede av kapitalistenes høgkonjunktur, sjøl om det drypper på klokken når det regner på presten.

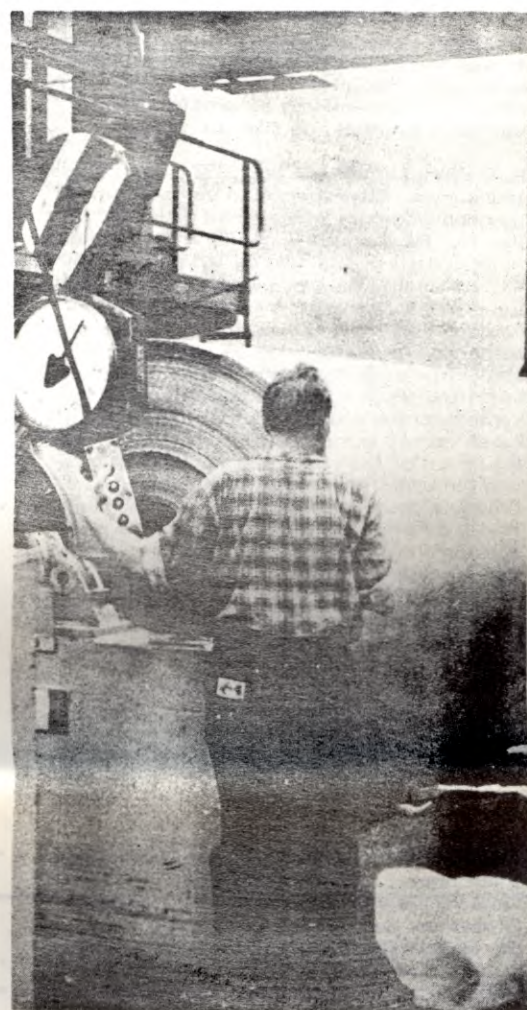
Arbeiderne får lite av gevinsten i oppgangstider, men må betale sin fulle del i nedgangstider, slik er det også i treforedlingsindustrien. I 1951 lå års-lønna i treforedlingsindustrien 6 % over gjennomsnittet for all industri i Norge, i 1966 var det tilsvarende tallet 3 % under gjennomsnittet. Det har altså vært en sterk nedgang relativt sett i lønna til folk i treforedlingsindustrien.

Til nå har det ikke vært noen massenedleggelse av treforedlingsbedrifter i Drammensvassdraget. Det ligger imidlertid i utviklinga av den kapitalistiske økonomien at en slik nedleggelse vil bølge seg fram. Flertallet av de som disse problemene angår, arbeiderne, er uten enhver innflytelse over det som skjer. Kapitaleierne har gjennom sine to instrumenter, fire kredittorganisasjoner (Bergens Privatbank, Den norske Creditbank, Forsikringselskapet Norden og Storebrand) og staten utarbeidet to rapporter om hva som bør gjøres for å sikre "treforedlingens konkurranseevne". Det er typisk at disse rapportene ikke klarlegger noe, de tåkelegger tvært imot problemene for arbeidsfolk.

Det blir i disse rapportene slått fast at treforedlingsindustrien må arbeide innfor ramma av begrenset virketilgang. Videre må det skje en vertikal sammen-slåing i industrien, dvs. at sammebedrift skal eie skogen, frakte tømmeret, foredle det og ha salgsapparatet. Dette vil etterhvert kunne sette bedriftene i en monopolsituasjon – med alle de fordeler dette innebærer. Bedriftene vil da kunne presse ned lønningene til arbeiderne og føre en hardere politikk overfor dem. Videre vil de kunne øke prisene på sine produkter, samtidig som de sjøl vil kunne fastsette hvor mye de vil produsere. Til sammen vil dette bety at bedriftene lettere vil kunne opprettholde en høg profitt og øke utsuginga av arbeiderne.

Forøvrig håper begge rapportene at det skal skje et eller annet utfor Norge, som f. eks. øking i prisene på verdensmarkedet, medlemskap i EEC o. l., som setter bedriftene i stand til å overleve.

De som har høye tanker om demokratiet i Norge idag og som arbeider i treforedlingsindustrien, må forbauses over hvordan strukturrkrisa og deres egen stilling blir behandlet. De som utarbeidet rapporten for de fire kredittinstitusjonene var det kanadiske konsulentfirmaet H.A. Simons Ltd. ("Simons-rapporten"). Disse er spesialister i å løse kapitalistenes problemer. Bak innstillinga fra industridepartementet sto

tre direktører og en forretningsfører. Det er derfor klart at det ikke er arbeidernes situasjon og behov som blir forsøkt løst i treforedlingsindustrien idag. Arbeiderne er tvært om maktesløse i vårt parlamentariske demokrati og blir betraktet som et "sosialt problem". Kapitaleierne forsøker derimot med alle midler å overleve. Det viktigste er å opprettholde profitten, dvs. fortsatt ut-suge arbeiderne. Dernest er det om å gjøre ikke å bukke under i den kapitalistiske konkurransen.

Alt dette viser at arbeidsfolk ikke kan løse sine problemer innafør den kapitalistiske økonomien. Bare arbeiderne sjøl har makt til å frigjøre seg fra utsuginga og opprette en økonomi som tjener deres interesser.

Buskerud-bilag

Disse 4 sidene, som særlig tar opp strukturrkrisa i Buskerud, er utgitt som et spesialbilag til den marxistisk-leninistiske arbeideravisa KLASSEKAMPEN. Vi undersøker her endel av de problemene som strukturrasjonaliseringa har påført arbeidsfolk i alle deler av fylket, noe som på nytt understreker behovet for arbeidermakt over kapitalen – for sosialismen. Men arbeiderklassens historie viser oss ingen annen vei til det klasseløse samfunn enn revolusjon. Men ingen av de partier som i dag hevder de taler arbeiderklassens sak, er i stand til å lede dette arbeidet. Det er derfor på lang sikt nødvendig å danne et nytt kommunistisk arbeiderparti, et parti som er villig til bevisst å utnytte all den revolusjonære erfaring som er summert opp i marxismen-leninismen, Mao Tsetungs tenkning.

Artiklene i bilaget er skrevet av ei gruppe marxist-leninister i Buskerud, og blir delt ut gratis på arbeidsplasser og skoler. De som ønsker en nærmere kontakt, kan henvende seg til Asbjørg Johansen, Stjerneveien 20, Drammen eller til KLASSEKAMPEN, Tveita postkontor, Oslo 6.

Arbeidsløyse i skogsbygdene

Skredsvik-gården på Geithus er eit bilete på krisa i kapitalismen. Her er jorda nedlesst med borkhaugar så høge at dei rekk over husa. Det er lenge sidan den gode jorda har vore brukt til jordbruk. Borkhaugane er samlestad for store mengder rotter og anna utøy.

Borkhaugane er eit monument over arbeidsløysa i skogsbygdene, over strukturproblema i industrien som øydelegg næringsgrunnlaget og avfolkar bygdene.

Oppover langs Drammensvassdraget er det arbeidslause skogsarbeidere i store tal. Nokre er småbrukarar, men har arbeid i skogen ved sida av, andre er såkalla arbeidarbønder som har hatt arbeid i skogen som hovudinntekt, med litt jordbruk attåt. Og så er det nokre få heilårs skogsarbeidarar.

Arbeidsløysa har to hovudårsaker. Den eine er dei såkalla strukturproblema i treforedlingsindustrien, den andre, og minst like viktige, er dei "løysingane" industrien og

den borgarlege stat- og kommuneadministrasjonen set i verk.

Krisa krev lågare prisar på råvarene, og tømmerprisane er gått sterkt ned i Noreg dei siste åra. Dette har ført til at mange skogeigarar og skogsbønder har felt mindre enn før, i venting på "betre tider". At tidene ikkje blir betre, oppdagar dei etter kvart, men det spørst om dei finn det lønsamt å driva når tømmerprisane er låge. Dei som får svi blir i alle høve skogsarbeidarane.

I større samanheng er dette sjølsagt heilt villt. Fin skog blir liggjande unytta, folk går utan arbeid, og treforedlingsindustrien i Drammensområdet tek halvparten av tømmeret frå begge sidene av svenskegrensa, medan Borregård går til oppseingar i Sarpsborg og det kunne vera god bruk for å foredle det tømmeret som blir felt i dette fylket, der det og er mykje arbeidsløyse. Men kapitalismen løysar ikkje problema ut frå omsyn til folket på staden. Alle "løysingar" går ut på å halda oppe profitten og utbytinga.

Det som løner seg for "industrien" blir rekna som bra. Dei det går utover får flytta eller greia seg som best dei kan.

Ei av dei "løysingane" kapitalismen har på krisa, er borkhaugen på Geithus. Ut over fin dyrka jord ligg det berg av bork som skulle ha vore mold og næringsemne i skogbotnen. Like alvorleg er kan henda skadeverknaden av store mengder grums som blir sleppt ut frå berke- og vasketromlane og svinar til vatnet nedetter elva.

Tømmeret, som før vart berkt i skogen og fløtt på elva, går uberkt frå skogen til fabrikk. Og no går det beinvegen over land, utan å gå om elva. Det blir kalla framsteg. Men framsteg har fleire sider. Omlegginga er gjort ikkje berre utan omsyn til naturen; det har heller ikkje vore tanke for dei sosiale verknadene. Det er mindre arbeid for skogsarbeidarane, fløtarane går ledige. Med i samanhengen høyrer import av 3 millionar kubikkmeter tømmer til ein

forts. 2, bilagsside

STRUKTURRASJONALISERINGA BETYR: KAPITALKONS

Produksjonsøkning fører til plassoppsigelser

Omkring 20. mars i år kom den bitre meldingen for de ansatte ved Drammen Glassverk A/S: "I løpet av to måneder må bedriften redusere sin arbeidsstyrke med ca. 40 mann."

Alle de oppsagte ved denne nedtrappinga har nå sluttet arbeidet ved glassverket, de siste gikk 20. mai.

Da innskrenkningen ble gjort kjent i dagspressa i mars, ble den begrunnet med at etterspørselen etter vindusglass var blitt mindre enn det prognosene hadde lovet. Dessuten – og det var det viktigste – var det nettopp installert et nytt anlegg ved bedriften som hadde vist seg å gi en vesentlig større produksjon enn det man opprinnelig hadde ventet. Egentlig var dette ikke noen innskrenkning, ble det understreket fra bedriftens side. I pressemeldingene het det: "Oppsigelsene skyldes ikke innskrenkning av driften ved verk, men revurdering av prognosene på grunnlag av kapasitetsøkning og markeds-situasjonen." Denne siste påstanden hadde arbeiderne naturlig nok vansker med å forstå. En innskrenkning av arbeidsstokken var det i hverfall, de fikk de erfaringer.

Rett etter krigen var det gode tider i glassindustrien. Etterspørselen var stor under gjenoppbygginga, glassverka gikk med stor profitt. På den tida kunne Drammen Glassverk endatil gi tilskudd og lån på hele 15000 kr. til ansatte som bygde hus. Det var heller ikke så vanskelig å forhandle om lønninger, bedriften ga seg nokså lett for arbeidernes krav. Som på så mange andre steder ble arbeidsfolk forledet til å tro at bedriftsledelsen var arbeidervennelig, det kapitalistiske systemet syntes tross alt ikke så verst, samarbeidet så ut til å gå riktig bra. Det man ikke så, var at det lønte seg for bedriften å betale arbeiderne forholdsvis godt, uten det ville det ikke være mulig å få nok arbeidskraft og holde produksjonen i gang. Det lønte seg for bedriften å knytte til seg sikker og trofast arbeidskraft gjennom å gi tilskudd og lån til boligbygging, en bygging som forøvrig fant sted på tomter som bedriften fortsatt eier.

Gjennom 50-åra ble dette bildet gradvis endra, i dag mumles det om overproduksjon på glass. Samtidig med dette har arbeidernes lønnsvilkår blitt stadig hardere. De som trodde bedriftsledelsen hadde fått et nytt og arbeidervennelig sinnelag etter krigen, måtte innrømme at de hadde tatt skammelig feil. Anarkiet og vanviddet i de kapitalistiske produksjonsforhold hadde trådt fram i all sin heslighet.

De som kjenner forholdene ved Drammen Glassverk kan for det første uttale følgende: Bedriftsledelsen har i stor grad vært uduelig i sin planlegging av produksjonen. Arbeiderne har gang etter gang påpekt feil i arbeidsopplegg som først lenge etter eller aldri er tatt til følge av bedriften. Dette viser med all tydelighet hvem som er i stand til å organisere og lede arbeidet: arbeiderne sjøl.

Arbeiderne er fullt klar over at det gjennom en periode på i hverfall et par år har vært produksjonssvikt (dette var på den gamle ovnen før det nye anlegget kom). Bedriftsledelsen klager på overproduksjon. Og det er riktig at det har vært produsert svære mengder glass som det er vanskelig å få avsetning på, men det er vel å merke glass av lavere kvalitet. Denne typen glass som

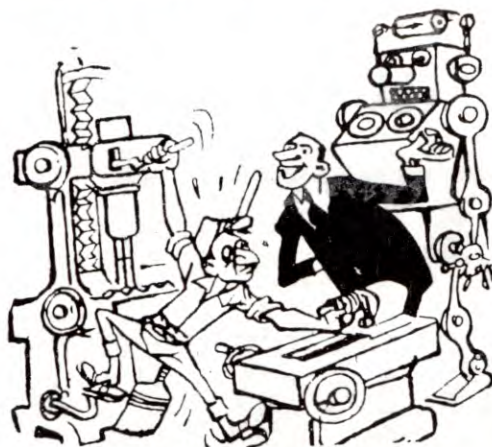
ARBEIDSLØYSE... ,forts.fra 1.bilagsside.

verdi av 300 millioner kroner, eit tap på 6000 arbeidsplassar.

Etter dei nye metodane er det serleg skogen inn til bilvegane som blir felt, medan skogen elles står att, overmogen. Ved maskinell drift for at tømmeret skal gå rett frå stubben til fabrikk, blir den lagde hogsttida, sevjehogsten, innskrenka. Meinnga er og å spare inn lunning, men då fører mykje snø til at framdrifta så å seia stoppar.

Tekniske framsteg er sjølvstg ein god ting, men å gå bort frå berking i skogen var eit produksjonsteknisk, økonomisk og sosialt tilbakesteg. Føremålet var å auka profitten for fabrikk, men det resultatet vart heller ikkje nådd.

Heile denne strukturomlegginga er ei stor feilrekning, ein skandale som berre dei mest kortsynte vinnings- og kapitalinteresser gjorde mogleg. 10 millioner kroner kosta berkejanlegget ved Geithus Bruk, og det verste er at førre vinteren kom den tela kubben like uberkt ut av tromlene som han gjeikk inn. No er det sett opp ein kjempesvør tank der vatnet blir oppvarma, med eit oljeforbruk på 5.000 liter i døgnet. Kjøparane i treforedlingsindustrien og dei store skogegigarane har funne ein annan. Dei har sett den veste prisskilnaden på berkt og uberkt tømmer. Endå det ikkje var noko framsteg økonomisk, meinte dei å tena på

"Vitenskapen har funnet en mulighet for å gjøre slutt på det ensformige og harde slitet ditt. Du får sparken!"

nå i stor grad brukes, er isolerglass av høy kvalitet. Denne typen glass har bedriften for ikke lenge siden hatt forholdsvis store ordrer på som den faktisk ikke var i stand til å levere raskt nok. Argumentet om overproduksjon er derfor ikke ubetinget tenkt. At kunder i en del tilfelle har måttet vente så lenge at de har måttet se seg om etter andre produsenter, er en annen sak.

Økning av produksjonen har gjennom lang tid skjedd direkte på arbeidernes bekostning ved at bedriften helt fra 1948 har drevet med systematiske og omfattende tidsstudier. Arbeidstempoet er gjennom dette drevet voldsomt opp og kan ikke sammenliknes med det en hadde i begynnelsen av 50-årene. Den naturlige konklusjon på dette er at bedriftsledelsen gjerne kan gjøre feil og vise seg uduelig, den sitter likevel trygt og skadeløs. De som får svi er arbeiderne.

I samband med tidsstudievirksomheten ved glassverket kan det være verdt å merke seg at ingen fra arbeidernes side er villige til å delta som tidsstudietillitsmenn. Arbeiderne skjønner vel at det ville være å drive systematisk utplyndring av seg sjøl. Det mest avslørende argument bedriftsledelsen er kommet med for å forsvare oppsigelsene, er at det nye anlegget har vist en så uventet stor produksjonskapasitet. På en pressekonferanse 21. mars ble det opplyst: "Bedriften skal nå utelukkende kjøre med de glassverkmaskiner som ble installert i det nye anlegget sist høst. – Dette anlegget er nyutviklet og meget avansert. Glassverket var den første bedriften som tok denne maskinen i bruk, og dens kapasitet var ukjent. Man hadde bare produksjonsberegninger for eldre maskiner, og det viser seg nå at den nye maskinens kapasitet ligger ca 40% over det man regnet med." En slik uventet økning av produksjonskapasiteten skulle jo normalt ha resultert i tilsvarende bedre kår for de som arbeider i bedriften, luttet glede over fantastisk framgang. Men slik er det ikke i et kapitalistisk samfunn. Nettopp dette eksemplet illustrerer på en avslørende måte produksjonssystemet. Så tvert i mot å skape glede og oppmuntring, fører uventet teknisk framgang til arbeidsledighet og tragedie for mange.

at dei fekk bort arbeidarar dei var avhengige av.

I tusental går dei ledige, skogsarbeidarar, småbrukarar, arbeidarbønder. Slett ikkje alle blir registrerte som arbeidsløse, og til vanleg får dei ikkje ein gong arbeidsløsetrygd. Serleg gjeld det for folk over 50 år, som heller ikkje får arbeid i industrien. I staden for å løse problema har sosialdemokratane gjennom borgarstaten laga visse avleiande tiltak, tynavleiarar. I staden for å tryggja folk arbeid, som kapitalismen ikkje kan, får dei sluttvederlag når dei etter mange år blir utan arbeid. Den andre, og like uverdige ordninga er arbeidsløsetrygda, den tredje er meir eller mindre alvorlege sjukdommar som doktorar med hjartetlag kan halda sjuketrygd før det meiste av året.

På lengre sikt går utviklinga og avfolkningspolitikken mest ut over landsungdomen. Deira framtid er at dei sjølve kan bli drivne bort frå skog og gard, og har att som einaste alternativt dårlege jobbar i industrien, og når industrien ryk: arbeidsløse.

Kan problema løysast? Kan arbeidsfolk på bygdene få trygge kår? Ikkje så lenge den herskande klassen tener på ei økonomisk utvikling som fører til strukturproblem og arbeidsløse. Difor har ingen av dei politiske partia i dag noka løysing på strukturproblema. Heile det offentlege apparatet, staten, kommunane, styre og råd, utval og

Klassesamarbeid

For en tid siden kunne en lese i dagspressa at Norsk Produktivitets Institutt Journalistpris for 1968 var utdelt. Den utkårede var Knut Jagland, journalist i Drammensavisa Fremtiden og formann for Arbeiderpartiet i Buskerud. Prisen fikk han for to artikler i Fremtiden, den ene fra 27/4., den andre fra 4/5. 1968. Artiklene omhandler rasjonaliseringstiltak og personalpolitikk ved Follum fabrikk ved Hønefoss.

La oss se litt på de opplysninger vi finner i dette prisbelønte produktet:

På nyåret i fjor tok Follum fabrikk i bruk et moderne sliperi. Omtrent samtidig ble det gjort kjent at "bedriften så seg nødtvunget til å nedtrappe arbeidsstokken". Det ble tatt sikte på å trekke inn 158 arbeidsplasser i løpet av et år. I Jaglands artikkel heter det triumferende: "Dette skjer i forståelse med fagforeningen, men ikke uten vesentlige motytelser fra bedriftens side." Videre heter det i artikkelen: "Foreningen har fullt ut akseptert nødvendigheten av rasjonalisering i alle ledd, også i den i den utstrekning rasjonaliseringen fører til nedtrapping av arbeidsstyrken." De "vesentlige motytelser fagforeningen har oppnådd, er følgende: Det er utarbeidet en plan som skal gjelde alle ansatte som på grunn av rasjonaliseringa må slutte i arbeidet etter fylt 60 år. For disse blir det gitt en førtids pensjonering på kr.5900,- pr. år for ugifte, og kr.8800,- for gifte. Dette gjelder vel å merke bare de som minst har 20 års tjenestetid. For hvert år som mangler på denne tjenestetida reduseres pensjonsbeløpet med 1/10.

I intervju med Jagland sier fagforeningsledelsen: "Alle er klar over at vi må gjennom nedtrappingsprosessen. Det som er beklagelig er at vi ikke er begynt langt tidligere, og på grunnlag av en vel gjennomtenkt plan. For å oppnå den nødvendige tilfylling og forståelse for de tiltak som skal settes ut i livet, bør det ikke flikkes på en del av opplegget, men løses som et hele etter en rammeavtale som inneholder såvel prinsipielle som konkrete løsninger. Med andre ord: det må utarbeides en bemanningsplan for alle sektorer innen bedriften. – Videre må det være klart – at etter hvert som man når de trinnvise målsettinger – må de ansatte få sin del av den økonomiske gevinst som planen forutsetter."

Videre er det en rekke punkter forhandlingsutvalget i Follum Arbeiderforening ønsker avklart. Blandt disse er følgende: "Bedriften og de ansatte blir enige om en "Produktivitetsavtale" hvor tre faktorer blir lagt til grunn: Kvalitet, kvantitet og antall bonusberettigede. Denne avtale må bygges opp slik at alle på en enkel måte kan registrere at den økede produktivitet gir utslag i fortjeneste. – Som en følge av den nye bemanningsplan ved siden av

andre rasjonaliseringstiltak som kan komme på tale, kan det oppstå den situasjon at den samlede arbeidsstyrke blir for stor. Det bør derfor avtales en hovedlinje som bør være retningsgivende ved oppsigelse av disse grunner. Fagforeningens mer interne forhold blir også utsatt for vurderinger. Dette bør også løses ved mer fordypende drøftinger."

Videre heter det: "Alle er klar over den store og gjennomgripende forandring ved en stor belastning for mange av de ansatte. Det er derfor nødvendig med en systematisk planlegging som de ansatte selv godtar og forstår."

Ved Follum Fabrikk har det vært gjennomført et opplæringsprosjekt kjent under navnet "Follum-prosjektet". Om dette skriver Jagland følgende: "Opplegget tar sikte på at alle som gjennomgår opplæringen skal kunne mestre mer enn en jobb. Dette vil lette f.eks. ferieavviklingen, og problemene ved sykefravær. Målsettingen at vedkommende skal mestre nest høyeste jobb."

Et annet sted heter det: "Opplæringsprosjektet er også prøvd i et konkret tilfelle. Alle folkene i en avdeling – arbeidere og ledere – gjennomgikk et rasjonaliseringskurs. Etter kurset ble erfaringene drøftet i en kommende avdelingsutvalg. Resultatet: "mannskapet ble redusert med tre medlemmer. Det samme er nå gjort for to andre avdelingers vedkommende. Etter avdelingsmøtet er det ventet at mannskapet blir redusert og produksjonen effektivisert. Dette er en pliktende samarbeid i praksis." (Uthevet av Jagland).

Rasjonaliseringsarbeidet har ført til at spørsmålet om et konkret tilfelle. I et system er blitt reist: "Man tar sikte på å gå over til arbeidsvurdering, slik at de ansatte blir direkte interessert i det økonomiske resultat av produksjonen i sin avdeling."

Systemet skal baseres på kvalitet, kvantitet, fikasjoner, erfaring og ansvar. Det vil innføre en reell produksjonspremie for

Sosialdemokratene st

KOMMUNEN EKSPROPRIERER FOR Å REDUSERE SKATTEN

Blant de saker Drammen kommunestyre behandlet på møtet 17. april, var også følgende: "Kjøp av eiendommen Erik Børresens gt. 10 og videresalg av eiendommen til A. s. Epa." I finansrådmannens instilling i denne saka het det: "Etter forespørsel fra Norsk Brændselsolje A. s. på vegne av seg selv og det samarbeidende selskap A. s. Epa vedtok Drammen formannskap i møte den 20. september 1965 enstemmig å gi Norsk Brændselsolje A. s. meddelelse om" at selskapet kan påregne den nødvendige bistand fra kommunens side til gjennomføringen av de nødvendige ekspropriasjoner i artalet Nedre Storgate-Gjetergatah-Engene-Erik Børresens gt.

direktorat, det er alt i hop reiskap for den klassen som lever av andre sitt arbeid. Staten skal tryggja stabilitet og utvikling for det kapitalistiske systemet, for den herskande klassen.

Sosialisme kan vi få fyrst når arbeidarklassen og dei andre som er utbytte med hjelp av eit revolusjonært arbeidarparti sjølve tek makta gjennom klassekampen, og gjer ende på dette statsapparatet, skipar arbeidar-klassen sin stat som tryggjer arbeidsfolk og opphevar kapitalmakta ved å ta produksjonsmidla frå dei som no syg ut arbeidsfolk ved å tileigna seg rikdommen av arbeidet.

Dette er den einaste vona vi arbeidsfolk har. Eit parti til å gå i brodden for dette arbeidet har vi ikkje i Noreg i dag. Arbeidarpartiet vil berre administrera kapitalismen, SF og NKP vil finna seg til rettes innanfor det rotne politiske systemet og den borgarlege statsorden.

Men eit revolusjonært klassekampparti er i emning. Det vil gjera seg til eitt med arbeidsfolket, og gå i brodden for den kampen arbeidsfolk sjølve lyt føra for å tryggja framtida for seg og for heile folket.

På grunnlag av det refererte vedtak har interesserte selskaper senere i samråd med byplankontoret framlagt forslag til regulerings- og bebyggelsesplan som er behandlet i de kompetente organer nå ligger som stadfestet etter bygningslov. For gjennomføring av denne plan har selskapene i meget vesentlig utstrekning seg rådighet over grunnarealene ved rlike overenskomster. Som et ledd i dette tilretteleggende arbeid har jeg med grun foran refererte formannskapsvedtak for forhandlinger med eierne av Erik Børresens gt. 10 om overtagelse av denne eiendommen idet eierne av skattemessige mulig andre grunner ga uttrykk ønske om å inngå transaksjoner med kommunen og ikke direkte med de interesserte selskaper. Forhandlingene har resultert i utkast til kjøpekontrakt datert 10. mars 1969 som legger ved og viser til. A. s. Epa har i tiden vært orientert om forhandlingene og selskapet har i vedliggende brev av februar 1969 erklært seg villig til å kjøpe eiendommen av kommunen igjen mot de av kommunens samtlige utgifter i den forbindelse." (Uthevningene av oss)

Forslaget ble vedtatt med 57 mot 12 stemmer. Det er verdt å merke seg at det var sosialdemokratene, inkludert SF, som både menterte for og stemte igjennom vedtaket.

Hva innebærer dette?

Kommunen eksproprierer den nevnte eiendommen slik at eierne av den ved salget skal slippe med såkalt "flat" beskatning av gevinst. Dette sies rett ut i finansrådmannens instilling. Kommunen står altså direkte i neste som eiendomsforhandler for mot kapitalen.

Kan noe eksempel illustrere dette tydelig?